

OBČINA IDRİJA
Mestni trg 1
5280 IDRİJA

ŽUPAN

tel.: 05 37 34 500
fax: 05 37 34 531
obcina.idrija@idrija.si

Številka: 223-0001/2023
Datum: 9.2.2023

4

OBČINSKI SVET OBČINE IDRİJA

Zadeva: SKUPNI OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI OBČIN IDRİJA IN CERKNO

Predlagatelj: Tomaž Vencelj, župan Občine Idrija

Gradivo pripravili/poročevalci:
Mateja Novak, medobčinska redarka

Pristojno delovno telo: /

Predlog sklepa:
Sprejme se Skupni občinski program varnosti Občin Idrija in Cerčno

OBČINA IDRİJA
Mestni trg 1
5280 IDRİJA

ŽUPAN

tel.: 05 37 34 500
fax: 05 37 34 531
obcina.idrija@idrija.si

OBRAZLOŽITEV PREDLAGANEGA ODLOKA:

I. Pravna podlaga

- 6. člen Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06 in 9/17)
- 23. člen Statuta Občine Idrija (Uradni list RS, št. 75/10-UPB, 107/13, 13/19 in 202/20)

II. Razlogi za sprejem

Med izvirne naloge Občin po Zakonu o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE) sodi tudi skrb za red v občini in organiziranje ustrezne službe za delovanje na tem področju.

Prav tako morajo Občine na podlagi 35. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06 in 9/17) pripraviti Občinski program varnosti (v nadaljevanju OPV), ki je strateški dokument občine, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev občine ter je pomemben izhodiščni dokument za področje delovanja medobčinske redarske in inšpekcijske službe. OPV predstavlja podlago za organizacijo, sistemizacijo in za delo medobčinskega redarstva in inšpekcijske službe.

Občinski svet Občine Idrija je dne 11.10.2012 sprejel Občinski program varnosti Občine Idrija, ki pa se ni letno posodabljal. Občinski organi morajo namreč najmanj enkrat letno oceniti izvajanje občinskega programa varnosti (tretji odstavek 6. člena Zakona o občinskem redarstvu).

Z Odlokom o ustanovitvi organa skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Idrija in Cerkno (Uradni list RS, št. 74/2021), sta občini Idrija in Cerkno ustanovili organ skupne občinske uprave za opravljanje nalog na področju občinskega inšpekcijskega nadzorstva in občinskega redarstva. Glede na to, da zakon občinam omogoča, da dve ali več občin sprejme skupen OPV, je bilo stališče obeh občin, da se pripravi skupni OPV v lastni režiji, ki temelji na Smernicah za izdelavo občinskega programa varnosti, izdanih s strani Ministrstva za notranje zadeve.

Podlaga za izdelavo zadevnega dokumenta so Podatki o oceni ogroženosti Policijske postaje Idrija za leto 2021, podatki iz Poročila občinskega redarstva za leto 2021 ter druga poročila in dokumenti subjektov, ki so povezani z vzpostavljanjem in vzdrževanjem varnosti v obeh občinah.

Namen OPV je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v občinah in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območjih občin. Prav tako je namen tudi opredelitev delovnega področja in nalog občinskega redarstva v posamezni lokalni skupnosti ter vzpostaviti osnove oziroma podlage za sodelovanje s policijo. To pomeni, da oba organa, vsak skladno s svojimi pristojnostmi, sodelujeta pri zagotavljanju javne varnosti, varnosti cestnega prometa in varnosti javnega reda in miru v lokalni skupnosti.

Na podlagi prvega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS št. 139/06 in 9/17), 13. in 23. člena Statuta Občine Idrija (Uradni list RS, št. 1/2001, 54/2010-UPB, 107/2013, 13/2019 in 202/20) ter 5. in 16. člena Statuta Občine Cerklje (Uradni list RS, št. 164/20 - uradno prečiščeno besedilo) sta Občinski svet Občine Idrija na svoji _____ redni seji dne _____ in Občinski svet Občine Cerklje na svoji ___ redni seji dne _____ na predlog županov in na podlagi usklajevanja z Ministrstvom za notranje zadeve Republike Slovenije sprejela

SKUPNI OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI OBČIN IDRİJA IN CERKLJE

1. UVOD

Skupni občinski program varnosti (v nadaljevanju SOPV) je temeljni strateški dokument, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kakovostnega življenja prebivalcev občin Idrija in Cerklje. Namen SOPV je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v občinah in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost in javni red. Obsega cilje, ki celovito urejajo oziroma zagotavljajo ustrezno stopnjo in kakovost varnosti v obeh občinah. Ta bo dosežena z ustrezno varnostno politiko in sistemskimi, pravnimi ter organizacijskimi predpisi in ukrepi pristojnih organov občine Idrija in Cerklje ter konkretnimi ukrepi, ki bodo usmerjeni v zagotavljanje javne in druge varnosti v občini.

SOPV je zasnovan razvojno in hkrati dovolj konkretno. Ima naravo priporočil in programskih smernic, ki jih bo mogoče uresničiti v letnih programih dela pristojnih organov občin in medobčinskega redarstva. Izvedba vseh ciljnih nalog bo odvisna tudi od razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občini namenjata za to področje dela, ter od pravilnega razumevanja varnosti kot temeljne človekove vrednote in potrebe na strani tistih, ki odločajo o finančnih in drugih vložkih v varnost občin Idrija in Cerklje.

Namen SOPV je tudi dvigniti varnostno kulturo vseh tistih, ki se srečujejo z varnostnimi težavami in vprašanji in ki so v okviru svojih pristojnosti odgovorni za varnost. Obenem pa je cilj SOPV, da spodbudi vse, ki sta jim občini Idrija in Cerklje dom, poslovno ali drugačno središče k samozaščitnemu varnostnemu ravnanju.

Za uresničitev vseh naštetih ter številnih drugih varnostnih in samozaščitnih ciljev je zelo pomembno sodelovanje vseh organov občin z medobčinskimi redarstvom, z državnimi in drugimi organi, službami, ustanovami, civilno družbo in sosednjimi občinami ter njihovimi organi, predvsem z njihovimi občinskimi redarstvi.

SOPV je pomemben izhodiščni dokument za področje delovanja medobčinske redarske službe. V njem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnosti v občinah, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev, konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za doseg želenih ciljev ter opredelitev finančnih posledic. SOPV občin Idrija in Cerklje obsega en strateški in šest operativnih ciljev. Predvideni ukrepi na celovit način urejajo kakovost varnosti v občinah. SOPV je zasnovan razvojno tako, da se ga vsako leto dopolni z analizo varnostnih tveganj in ima naravo priporočil in programskih smernic, ki se bodo lahko realizirala skozi letne programe dela medobčinskega redarstva in razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občini namenjata za to področje dela.

2. IZHODIŠČA

Obseg in kakovost varnosti javnega prostora v občinah Idrija in Cerčno zagotavljajo policija, inšpekcijske službe, medobčinsko redarstvo, služba za zaščito in reševanje, gasilci in podjetja za zasebno varovanje, vsak s svojega delovnega področja. Medobčinsko redarstvo bo skladno z zakonom ukrepalo ob neposredno ugotovljenih kršitvah in ogroženem življenju ljudi, skladno s pooblastili na podlagi veljavne zakonodaje, vključno z občinskimi odloki.

Izhodišča za vzpostavitev in zagotavljanje obsega kakovosti varnosti javnega prostora občin Idrija in Cerčno so pravno-sistemski in organizacijski ukrepi. Zato sta občini ustanoviteljici vzpostavili medobčinsko redarsko službo ter sprejeli Skupni občinski program varnosti. Zakon o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06 in 9/17) v 6. členu določa, da občinski svet na predlog župana sprejme občinski program varnosti, s katerim na podlagi ocene varnostnih razmer v občini podrobneje določi vrsto in obseg nalog občinskega redarstva. Dve ali več občin pa lahko sprejmejo skupen občinski program varnosti. Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje SOPV, sredstva za izvajanje pa se zagotovijo v proračunu občine.

SOPV občin Idrija in Cerčno je izdelan na podlagi ocene varnostnih razmer, ki jo je pripravila Policijska postaja Idrija, ki pokriva območji obeh občin.

3. OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ KOT STROKOVNA PODLAGA SKUPNEGA OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI OBČIN IDRIJA IN CERKNO

Za oceno ogroženosti in varnostnih tveganj kot strokovno podlago za pripravo SOPV občin Idrija in Cerčno so pomembni posnetek stanja varnosti v obeh občinah, analiza in ocena varnostnih tveganj ter identificiranje in obvladovanje varnostnih tveganj. To so tudi sestavine »Ocene varnostnih razmer v občinah Idrija in Cerčno«, ki je najpomembnejša priloga SOPV občin Idrija in Cerčno ter njegov neločljiv in sestavni del.

3.1 Posnetek stanja in uporabljene metode, potrebne za izdelavo ocene ogrožanja

Za posnetek stanja varnostnih razmer so bili zbrani podatki občinskega redarstva Občine Idrija, dokumenti občin Idrija in Cerčno, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Idrija, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Cerčno, Civilne zaščite Idrija in Civilne zaščite Cerčno ter Policijske postaje Idrija, ki je zagotovila statistične podatke o javnem redu in miru, varnosti cestnega prometa in o kaznivih dejanjih ter druge potrebne statistične podatke. Podatki so bili pridobljeni tudi iz drugih uradno dostopnih javnih evidenc. Podatkov s strani občinskega redarstva Občine Cerčno nismo pridobili, saj v obdobju preteklih deset let ni imela občinskega redarstva.

Izveden je bil operativni pregled posameznih območij, cest, trgov, parkirnih mest, javnih poti, rekreacijskih površin ter drugih javnih prostorov, kjer je varnostna problematika večja oziroma kjer je pričakovati, da bo prisotna večja ogroženost varnosti in varnostnih tveganj. Opravljen je bil ogled nekaterih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine, športnih objektov in drugih prireditvenih prostorov, kjer bi lahko prišlo do ogrožanja varnosti na javnih shodih in javnih prireditvah, ki so pomembni z vidika Zakona o javnih zbiranjih (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo).

V okviru priprave SOPV je bil opravljen informativni pregled organiziranosti in delovanja organov in služb znotraj obeh občin. Z namenom priprave kakovostnega in vsebinsko bogatega programa so bili pregledani zakonski in drugi predpisi ter dokumenti in drugo gradivo, ki se nanaša na zagotavljanje varnostnih razmer v občinah. Pred začetkom izdelave programa je bil opravljen tudi razgovor z direktorjema občinskih uprav ter razgovori s sodelavci uprav s področja zagotavljanja varnosti v občinah.

3.2 Analiza in ocena ogroženosti ter varnostnih tveganj

Analiza in ocena ogroženosti ter varnostnih tveganj za območje občin Idrija in Cerklje je bila opravljena na podlagi statističnih podatkov, ki so bili pridobljeni s strani Policijske postaje Idrija, občinskih redarjev Občine Idrija, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Idrije in Cerklje, Civilne zaščite Idrija in Civilne zaščite Cerklje. Analiza je bila opravljena predvsem v sklopu petih področij, in sicer: ogroženost javnega reda in miru, ogroženost varnosti cestnega prometa, ogroženost od kriminalnih pojavov, ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine.

3.3 Identificiranje in obvladovanje varnostnih tveganj

Za identificiranje in obvladovanje varnostnih tveganj so bila obravnavana varnostna tveganja na področju varnosti cestnega prometa, varnosti občinskih javnih poti ter rekreacijskih in drugih površin, na področju zagotavljanja javnega reda in miru, na področju preprečevanja kriminalnih dejanj, na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine, na področju javnih shodov in prireditev ter na področju varstva okolja.

V okviru navedenega so nakazani načini obvladovanja varnostnih tveganj s strani medobčinskega redarstva, hkrati pa so opredeljene tudi varnostne potrebe, izhajajoče iz Ocene varnostnih razmer v občinah Idrija in Cerklje oziroma iz analize in ocene ogroženosti ter varnostnih tveganj. Pri tem sta bili upoštevani poročili o delu Občinskega redarstva občine Idrija za leti 2020 in 2021. Oba dokumenta sta prilogi SOPV.

3.3.1. Varnostna tveganja na področju varnosti v cestnem prometu

Največje tveganje po številu prometnih nesreč predstavlja glavna cesta II. reda, št. 102 (»Keltika«), ki poteka skozi obe občini in je tudi po frekvenci prometa najbolj obremenjena tako s tovornim prometom kot tudi turističnim tranzitom, zlasti v poletnih mesecih v smeri Posočja in Ljubljane.

Z vidika mirujočega prometa predstavljajo tveganje zlasti Vodnikova ulica v občini Idrija ter Glavni trg, Bevkova in Platiševa ulica v občini Cerklje. Za obvladovanje tveganj na tem področju je potrebno pristopiti predvsem k konstantnemu izvajanju ukrepov za umirjanje prometa in preprečevanju oziroma sankcioniranju nepravilnega parkiranja.

Prav tako je potrebno izvajati poostren nadzor nad prometom v bližini osnovnih šol in vrtcev, predvsem v času začetka šolskega leta.

3.3.2. Varnostna tveganja na področju varnosti občinskih javnih poti ter rekreacijskih in drugih površin

Potrebno je poskrbeti za urejene občinske javne poti ter rekreacijske in druge površine, ki morajo biti v zadostni meri osvetljene in redno vzdrževane.

Za obvladovanje varnostnih tveganj pri vožnji z vozili v naravnem okolju je potrebno poskrbeti za stalni nadzor v skladu z veljavno zakonodajo na kritičnih območjih.

3.3.3. Varnostna tveganja na področju intervencijskih poti

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnostno obvladovanje intervencijskih poti v občinah, morajo organi občine v okviru svoje pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- intervencijske površine na kritičnih območjih označiti z ustrežno prometno signalizacijo,

- izdelati karto intervencijskih poti na območju občine in jo posredovati medobčinskemu redarstvu,
- vodja medobčinskega redarstva na podlagi prejetih kart intervencijskih poti izdelava načrt obhodov intervencijskih poti.

3.3.4. Varnostna tveganja na področju zagotavljanja javnega reda in miru

Na področju javnega reda in miru na območju občin Idrija in Cerklje na Gori ni posebej izstopajočih lokacij za varnostna tveganja. V občini Idrija prevladujejo kršitve na javnem kraju (cesta, ulica, trg), v občini Cerklje na Gori pa v stanovanju.

Za obvladovanje kršitev s tega področja morata občini posebno pozornost nameniti izdajanju dovoljenj za odpiralni čas gostinskih lokalov, kajti dejavnost lokala v strnjem naselju posledično pomeni tudi obremenitev bližnje soseske s hrupom. To je moteče predvsem med delavniki po 22. uri. Prav tako je z ustreznimi nadzori v lokalih in okolici potrebno poskrbeti za ustrezno spoštovanje zakonodaje (Zakon o omejevanju porabe alkohola (Uradni list RS, št. 15/03 in 27/17), Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06 in 139/20), Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 156/21 – uradno prečiščeno besedilo in 161/21 – popr.) in drugih).

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- zagotoviti prisotnost redarjev v bližini gostinskih lokalov,
- zagotoviti prisotnost redarjev na prireditvah oziroma dogodkih s pričakovanim obiskom večjega števila ljudi,
- zagotoviti prisotnost redarjev na lokacijah, kjer prihaja do vandalizma,
- zagotoviti prisotnost redarjev v naseljih, parkih, šolskih in otroških igriščih,
- izvajati ukrepe zoper prepovedano kampiranje in prenočevanje na javnem kraju,
- izvajati ukrepe zoper vodnike psov, ki ne upoštevajo predpisov,
- izvajati preventivne nadzore objektov kulturne dediščine in spomenikov,
- izvajati ukrepe zoper osebe, ki uporabljajo nevarne predmete in snovi,
- izvajati ukrepe zoper osebe, ki se na javnih krajih nedostojno vedejo.

3.3.5. Varnostna tveganja na področju preprečevanja kriminalnih dejanj

Na varnostno situacijo s področja kriminalitete vplivajo predvsem kazniva dejanja splošne kriminalitete (kazniva dejanja zoper premoženje; zoper zakonsko zvezo, družino in otroke; zoper človekove pravice in svoboščine; zoper življenje in telo). Med temi je najštevilčnejša premoženjska kriminaliteta (tatvine, vlomi, poškodovanje tuje stvari).

S področja varnostnih tveganj na področju preprečevanja kriminalnih dejanj je potrebno poskrbeti za visoko stopnjo samozaščitnega vedenja posameznikov ali skupin, saj je pomanjkljiva raven le-tega pri oškodovancih pogosto pogojena s storitvijo kaznivih ravnanj.

3.3.6. Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine

Ogroženost kulturnih, zgodovinskih, državnih ali občinskih zgradb ali spomenikov izvira predvsem iz vandalizma in objestnosti, saj je dostop do večine omenjenih lokacij enostaven, ker niso zaščiteni z ograjami ali drugimi fizičnimi ovirami.

Za preprečevanje navedenih varnostnih tveganj je potrebno:

- pristojni organi morajo izvesti popis in slikovno dokumentiranje naravne in kulturne dediščine za namene ugotavljanja prvotnega stanja v primeru vandalizma;

- pristojni organi morajo javne objekte ustrezno osvetliti, oziroma v primeru vandalizma zavarovati tudi z varnostnimi kamerami, ter poskrbeti za redni nadzor.

3.3.7. Varnostna tveganja na področju javnih shodov in prireditev

Z vidika javne varnosti veliko obremenitev in varnostno tveganje predstavlja organiziranje javnih zbiranj. Takrat zaradi velikega števila obiskovalcev prihaja do zastojev prometa, nepravilnega parkiranja vozil, v okolici prireditev pa tudi do posameznih priložnostnih kaznivih dejanj, predvsem premoženjske kriminalitete.

Poskrbeti je potrebno, da organizatorji pravočasno prijavijo javne prireditve, in jih opozoriti na odgovornost vzpostavitve zadostnega števila usposobljenih rediteljev in varnostnikov, ki ob izvedbi poskrbijo za vzpostavitev in vzdrževanje javne varnosti.

3.3.8. Varnostna tveganja na področju varstva okolja

Zaradi bogate naravne dediščine obeh občin je vsekakor potrebno poskrbeti za ustrezno zaščito okolja oziroma zelenih površin. Potrebno je stremeti k visoki osveščenosti občank in občanov glede pravilnega odlaganja odpadkov in jih opozarjati na nevarnosti, ki jih povzročajo napačno odloženi nevarni odpadki. V obeh občinah se namreč še vedno dogaja, da občani odlagajo odpadke v naravo.

Potreben je poudarek na izvajanju nadzora s strani inšpekcijskih služb po Zakonu o varstvu okolja – občinske/medobčinske inšpekcije za zemljišča v lasti občin, v zvezi s smetenjem pa izvajanja nadzora s strani medobčinskega redarstva (Zakon o varstvu okolja) in osveščanje storilcev in ostalih o škodljivosti njihovih ravnanj in posegov v okolje. Prav tako je potrebno sproti preverjati vključenost fizičnih oseb in poslovnih subjektov v organiziran odvoz odpadkov.

3.3.9. Varnostna tveganja na področju zaščite živali

Na področju zaščite živali lahko izpostavimo predvsem nevestno in malomarno ravnanje nekaterih lastnikov, ki vodijo pse ali druge domače živali brez vrvice na javnih površinah, jih puščajo brez ustreznega nadzora in za živalmi ne pobirajo iztrebkov. Občine morajo v tej zvezi zagotoviti ustrezno pravno podlago za ukrepanje.

Na tem področju je potrebno izvajati samostojne kontrole in kontrole v sodelovanju z veterinarsko službo ter ob zaznani kršitvi takoj ukrepati. Posebno pozornost je potrebno nameniti morebitnemu zanemarjanju domačih živali in v teh primerih obveščati veterinarsko službo.

3.3.10. Načini obvladovanja varnostnih tveganj s strani medobčinskega redarstva

Glede na zgoraj navedena varnostna tveganja, je potreba po obvladovanju varnostnih potreb zelo velika. Razreševanje problematike na področju kriminalitete, javnega reda in miru in varnosti v cestnem prometu ter drugih obravnavanih področjih terja vrsto oblik skupnega dela policije, medobčinskega redarstva in drugih deležnikov v občinah Idrija in Cerklje, ki lahko prispevajo svoj delež na področju varnosti (varnostne službe, inšpekcijske službe, Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu, Civilna zaščita, gasilci in druge).

4. NAMEN VZPOSTAVITVE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA PO ZAKONU O OBČINSKEM REDARSTVU

V skladu z ZORed so občine, mestne občine oziroma več občin skupaj dolžne zagotoviti kadrovske, materialne in druge pogoje za delo redarstva. Država lahko v sodelovanju z organi lokalne oblasti

načrtuje določene oblike uresničevanja javnih varnostnih ciljev iz njene pristojnosti s pomočjo redarstva in za to zagotovi tudi ustrezna finančna sredstva, npr. varovanje državne strateške infrastrukture na lokalnem območju, državnih prireditev ipd. Delovno področje občinskega redarstva s katerim so določena njegova pooblastila, določi zakon, občina pa ustanovitev sprejme z odlokom. V okviru svojega delovnega področja je redarstvo prekrškovni organ občine.

Delo občinskega, mestnega in medobčinskega redarstva ZORed ureja tako, da izhaja iz načela enakosti pred zakonom, ki izključuje samovoljo občinskega, mestnega in medobčinskega redarja (v nadaljevanju: redar) ter preseganje njegovih pooblastil, saj po načelu strokovnosti z nadzorom nad opravljanjem redarske službe ne dopušča dvomov v korektnost dela redarja. Zakon temelji na načelu delitve odgovornosti med posameznimi nosilci nalog s področja varnosti v Republiki Sloveniji. Primer skupnih pristojnosti je Zakon o pravilih cestnega prometa, ki določa pristojnost občine oziroma pooblastila redarstva na način, da so predpisana pooblastila, ki jih hkrati z državnimi organi (policijo) izvršujejo tudi redarstva.

Podobno rešitev vsebuje tudi Zakon o varstvu javnega reda in miru (v nadaljevanju: ZJRM-1), ki določa, da občina, oziroma njeni redarji na območju občine opravljajo naloge preprečevanja, odkrivanja in kaznovanja storilcev prekrškov zoper javni red in mir, pri tem pa se ohranijo polna pooblastila pristojnih državnih organov.

Pri opravljanju nalog in pooblastil redarji sodelujejo s policisti, če pa opravljajo naloge, ki jih določa zakon, skupaj s policisti, so dolžni ravnati po navodilu policista oziroma vodje policijske enote.

5. CILJ VZPOSTAVITVE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Cilj vzpostavitve medobčinskega redarstva je zagotoviti enoten pristop in načrtovano ter zakonito izvajanje ukrepov za zagotavljanje javne varnosti v občini Idrija in Cerkljeva in s tem zagotavljati kakovost javnega prostora v občini skladno s strateškimi in operativnimi cilji skupnega programa varnosti občin Idrija in Cerkljeva.

6. POGOJI ZA OPRAVLJANJE NALOG POOBLAŠČENIH URADNIH OSEB REDARSTVA

Pogoji za opravljanje nalog pooblaščenih uradnih oseb (v nadaljevanju PUO) redarstev so določeni z Zakonom o javnih uslužbencih (v nadaljevanju: ZJU), Zakonom o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1) ter Zakonom o občinskem redarstvu (ZORed). PUO so uradniki, ki imajo pooblastila za vodenje postopka in odločanje v prekrškovnem postopku ter pooblastila po Zakonu o občinskem redarstvu. Z določbami zakona, ki določajo naloge vodje redarstva, ter določbami, ki določajo razmerja med občinsko oziroma mestno upravo in redarstvom, je zagotovljeno, da se lahko občinska redarstva, mestna redarstva in medobčinska redarstva organizirajo in delujejo kot strokovni organi. S takšno ureditvijo se zagotavlja spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter načela sorazmernosti v postopkih občinskega redarstva.

PUO redarstva morajo izpolnjevati splošne pogoje, določene z ZJU, opraviti predpisan preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku ter preizkus znanja za opravljanje nalog redarstva in za uporabo pooblastil redarja. Usposobljenost PUO redarstva za opravljanje nalog redarstva, uporabo pooblastil, določenih z zakonom, ter za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi se zagotavlja s strokovnim usposabljanjem ter obdobjim izpopolnjevanjem in preizkusom znanja.

6.1. Uporaba pooblastil in prisilnih sredstev redarjev

Pooblastila in način izvajanja pooblastil redarja določa ZORed. Pooblastila redarja niso enaka policijskim pooblastilom, temveč so prilagojena nalogam za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda oziroma nalogam na področju prometa, varovanja javnega reda in miru, obravnavi prekrškov zoper javni red in mir ter nalogam pri varovanju javnega premoženja in nalogam varovanja naravne in kulturne dediščine. Za uporabo prisilnih sredstev redarjev se smiselno uporabljajo določbe Zakona o nalogah in pooblastilih policije in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

ZORed upošteva, da redarji ne izdajajo in vročajo le plačilnih nalogov ter odločb o prekršku, temveč so v neposrednih stikih z ljudmi v različnih okoliščinah in situacijah, v katerih lahko pride do nepravilnega ali celo nezakonitega in nesorazmernega ravnanja. Prav zaradi tega je z 19. členom ZORed omogočeno, da se zavezanci v postopkih, ki izrazijo svoje nestrinjanje z ravnanji redarjev ali izrazijo sum v upravičenost, zakonitost in sorazmernost uporabe njihovih pooblastil, zoper postopke redarjev pritožijo. Pritožbe se obravnavajo po predpisanem postopku, ugotovljene nepravilnosti se ustrezno odpravijo, v primeru nepravilnosti pa se zoper odgovornega redarja izreče tudi ukrepe skladno z ZJU.

6.2. Preventivna in represivna vloga redarjev

Preventivna oblika dela redarjev je najbolj razširjena oblika preprečevanja kršitev, saj se z vsebino delovanja ne posega v temeljne človekove svoboščine in njihove pravice (nalaganje materialnih obveznosti, izrekanje kazni ...), temveč se cilj dosega z opozarjanjem, poučevanjem ter drugimi oblikami delovanja, s katerim se poskuša posameznika ali širšo javnost prepričati o nepravilnosti ravnanja, ki predstavlja kršitev predpisa ali drugo družbeno nesprejemljivo in moteče dejanje. Tako preventivna oblika dela oziroma preventiva velja za prijaznejšo in mehkejšo obliko delovanja redarja, s katero se poskuša preprečiti nastanek kršitve ali jo odpraviti.

Represivna oblika dela redarjev velja kot trša oblika delovanja, saj je že iz opisa preventivnega delovanja mogoče ugotoviti, da so opozorila v veliki meri odvisna od nadaljnjih ukrepov, ki predstavljajo posledico pri kršitvi. Ko cilja ni mogoče doseči zgolj z opozorili, je potrebno poseči po ukrepih, ki kršitelje sankcionirajo z mandatno kaznijo ali drugimi oblikami materialne odgovornosti zaradi storitve prekrška.

Večina zakonskih in lokalnih predpisov v svoji vsebini predvideva kazenske določbe za posamezne kršitve. Pri tem je seveda najprej dana možnost preventivnega ukrepa, pogosto pa je kršitev že v samem začetku takšna, da ne dopušča uporabe preventivnih ukrepov.

Med represivne ukrepe redarjev lahko med drugim uvrstimo: izdajo obvestila o prekršku, izrekanje kazni z vročanjem plačilnih nalogov na kraju samem in vročanje po pošti, podajanje predlogov za uvedbo postopka o prekršku sodišču oziroma drugemu prekrškovnemu organu itn.

7. CILJI SKUPNEGA OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI

Osnovni cilj SOPV je podrobneje določiti vrsto in obseg nalog medobčinskega redarstva, s katerimi se zagotovi zadovoljivo stanje javne varnosti in javnega reda v občini. To pomeni, da je potrebno s pravno-sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi stremeti k večji stopnji javne varnosti in javnega reda v občini. S pomočjo vseh teh ukrepov se bo zagotavljalo kakovostnejše življenje v občini in odpravljali se bodo posamezni odklonski pojavi.

Delo medobčinskega redarstva mora biti usmerjeno v preprečevanje in odkrivanje kršitev, ki predstavljajo večjo nevarnost za javno varnost in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in

okolje. Redarji morajo v primeru zaznane kršitve ukrepati sorazmerno, v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami ter ob upoštevanju pravil prekrškovnega postopka po določbah ZP-1.

7.1. Strateški cilj

Strateški cilj SOPV je:

Dvig stopnje javne varnosti, javnega reda in splošne varnosti in s tem dvig kakovosti življenja in dela občanov ter vseh tistih, ki so vpeti v bivalno oziroma delovno okolje občin Idrija in Cerkno.

Vsebina cilja izhaja in nacionalne varnostne politike, zakonskih določil, nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb občine. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v občini.

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,
- upoštevanje programskih usmeritev Ministrstva za promet glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja,
- izvajanje operativnih ciljev SOPV,
- preprečevanje prekrškov, kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj,
- obvladovanje varnostnih tveganj,
- zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov, kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,
- uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine in
- vzpostavitev strokovnega izobraževanja redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti medobčinskega redarstva in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

7.2. Operativni cilji

Operativni cilji SOPV so:

1. varnost cestnega prometa,
2. varstvo javnega reda in miru,
3. varnost občinskih javnih poti, rekreacijskih in drugih javnih površin,
4. prevoznost in prehodnost intervencijskih poti,
5. varnost javnega premoženja ter kulturne dediščine,
6. varstvo okolja,
7. zaščita živali.

7.2.1. Varnost cestnega prometa

V okviru varnosti cestnega prometa je cilj SOPV zmanjšanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselij, zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti ter povečanje pretočnosti prometa z operativno dinamiko medobčinskega redarstva v sodelovanju s policijsko postajo.

Varnost v cestnem prometu namreč še vedno ni zadovoljiva, saj se v preteklosti postavljeni cilji prometne varnosti še vedno niso v celoti realizirali. Tako se v cestnem prometu še vedno pojavlja preveč varnostnih tveganj, ki jih je treba obvladati s stalnim in profesionalnim policijskim in redarskim nadzorom, izboljšanjem upravljanja z občinskimi cestami, vključno z rednim in investicijskim vzdrževanjem cest, zagotovitvijo ustreznih parkirnih površin in določitvijo politik upravljanja z mirujočim prometom, s povečanjem nadzora nad parkirnimi površinami ter stalnim profesionalnim delom policistov in redarjev predvsem pri obvladovanju kršiteljev cestno-prometnih predpisov in temeljnih vzrokov prometnih nesreč (hitrost, alkohol).

Cilj je, da se število prometnih nesreč s hudimi in najhujšimi posledicami zmanjša oziroma zniža na nič (Vizija NIČ). Pri tem je potrebno izhajati iz dejstva, da so za stanje prometne varnosti v občinah Idrija in Cerkljeva Gora soodgovorni upravljavci in vzdrževalci občinskih cest, policija, medobčinsko redarstvo, inšpekcijske službe in drugi. Iz navedenega razloga je potrebno zagotoviti kakovostno sodelovanje s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu obeh občin oziroma med vsemi deležniki. Z namenom dosega cilja, mora medobčinsko redarstvo v okviru svojih pristojnosti krepiti in vplivati na ustvarjanje prometno-varnostne kulture vseh udeležencev v cestnem prometu.

Za doseg cilja, morajo pristojni organi in službe obeh občin v okviru svojih pristojnosti zagotoviti predvsem naslednje:

- sprejeti je potrebno Program varnosti cestnega prometa;
- uporabiti oceno prometne ogroženosti in tveganj v cestnem prometu pri delu na področju varnosti v cestnem prometu;
- skleniti pisni protokol o sodelovanju med medobčinskim redarstvom in PP Idrija;
- redarjem medobčinskega redarstva je potrebno omogočiti, da si pridobijo pravno, strokovno in drugo, predvsem praktično, znanje za nadzor in urejanje cestnega prometa;
- redarje je potrebno opremiti z ustreznimi vozili in opremo za nadzor ter urejanje prometa na mestnih ulicah, na občinskih cestah in drugih javnih poteh na območju občin;
- redarji se morajo usposobiti za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi, ki jih uporabljajo pri svojem delu;
- pri delu medobčinskega redarstva je potrebno med drugim upoštevati tudi naloge v zvezi z nadzorom prometne signalizacije za večjo varnost otrok;
- upravljavec in vzdrževalec občinskih cest morata izvesti pregled prometne signalizacije in izvesti ustrezne ukrepe predvsem z vidika varnosti otrok, pešcev in kolesarjev (vrtci, šole, zdravstveni zavodi, igrišča, stanovanjska naselja);
- redarji medobčinskega redarstva morajo dosledno izvajati nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naselju v okviru svojih pristojnosti, še zlasti pa na območju umirjenega prometa in območju za pešce, kot tudi nadzor na občinskih cestah izven naselja;
- redarji morajo dosledno izvajati nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju ter nadzor nad upoštevanjem cestno prometnih predpisov v naselju in na občinskih cestah, vključno z izvajanjem rednih meritev hitrosti vozil v naselju in na kritičnih odsekih občinskih cest;
- sodelovanje redarjev medobčinskega redarstva v akcijskih oblikah dela, ki so nacionalnega pomena.

7.2.2. Varstvo javnega reda in miru

V okviru obvladovanja javnega prostora oziroma območja občin je cilj SOPV zagotoviti fizično prisotnost redarjev na javnih območjih in prostorih na način, ki je v skladu z varnostno politiko, oceno varnostnih razmer ter s pravnimi predpisi in varnostno stroko.

Zakon o varstvu javnega reda in miru opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno

uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil.

Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, torej tudi občin Idrija in Cerklje, ki preko svojih organov in služb s predpisi in različnimi ukrepi zagotavljata, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozijo skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir je dobrina, ki izključuje vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma stanje, s katerim se zagotavlja optimalna varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red je torej minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru na območju občin Idrija in Cerklje, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavljata, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti in posamezniku. Gre torej za taka škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in na javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo, nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo vandalizem, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne simbole in pišejo po zgradbah. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah ter v javnih prostorih. Prav zaradi tega imajo redarstva in redarji pristojnosti, pooblastila in naloge, s katerimi se lahko aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju obeh občin.

Za doseg cilja morajo pristojni organi in službe obeh občin v okviru svojih pristojnosti zagotoviti predvsem naslednje:

- uporabiti oceno ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru pri izdelavi letnega načrta dela medobčinskega redarstva za področje javnega reda in miru;
- zagotoviti dobro usposobljenost redarjev na področju poznavanja pooblastil za obvladovanje javnega reda in miru;
- zagotoviti dobro usposobljenost redarjev za zakonito in strokovno uporabo prisilnih sredstev in drugih ukrepov;
- zagotoviti ustrezno usposobljenost redarjev za hitre odzive na klice v sili in za ravnanje ter ukrepanje v tveganih okoliščinah;
- zagotoviti ustrezno in kakovostno opremo redarjev za obvladovanje kršiteljev;
- skleniti pisni protokol o sodelovanju s PP Idrija, s katerim se mora med drugim zagotoviti ustrezno strokovno pomoč s strani PP Idrija.

7.2.3. Varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin

Cilj je, da se na občinskih javnih poteh in rekreacijskih površinah ob stalni prisotnosti redarjev zagotavlja večja stopnja varnosti le-teh. Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, namreč predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na takih krajih. Na teh poteh in površinah so tveganja največkrat kriminalne narave. Zaradi tega je priporočljivo, da se redarji usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje do prihoda policistov. Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnostno obvladovanje javnih poti in rekreacijskih površin v občinah Idrija in Cerklje, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- izdelati seznam varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk na območju občin glede na oceno ogroženosti in varnostnih tveganj;
- skleniti pisni protokol o sodelovanju s PP Idrija;
- opravljati obhode varnostno ogroženih poti, krajev, površin in drugih varnostno problematičnih območij;
- redarjem je potrebno zagotoviti zanesljiva sredstva za komuniciranje z dežurno službo PP Idrija ali OKC PU Nova Gorica (113);
- redarjem je potrebno zagotoviti ustrezna vozila za varnostne obvoze ogroženih poti, krajev, površin, trgov in drugih varnostno problematičnih območij.

7.2.4. Pretočnost intervencijskih poti

V okviru varnostnega obvladovanja intervencijskih poti je cilj SOPV ob prisotnosti redarjev zagotoviti večjo pretočnost intervencijskih poti, ki so namenjene lažji in hitrejši dostopnosti intervencijskih vozil (policija, gasilci, reševalci idr.). Ob slabši prevoznosti oziroma neprehodnosti se povečujejo intervencijski časi, kar posledično vpliva na povečano stopnjo ogroženosti zdravja in življenja ljudi, varnosti premičnega in nepremičnega premoženja oziroma splošne javne varnosti in javnega reda na območju občin Idrija in Cerklje. Zaradi tega je med drugim potrebno zagotoviti, da redarji spoznajo območja, na katerih se nahajajo intervencijske poti, da lahko s pravočasnim ukrepanjem zagotovijo optimalno prevoznost oziroma prehodnost poti.

Za doseg cilja morajo pristojni organi in službe občinskih uprav obeh občin v okviru svojih pristojnosti zagotoviti predvsem naslednje:

- izdelati načrt intervencijskih poti na območju obeh občin in sicer na podlagi ocene ogroženosti in varnostnih tveganj;
- pristojni organi in službe morajo zagotoviti označitev intervencijskih poti, ki bo skladna s predpisi s področja cestno prometne signalizacije, zasebnikom pa nuditi vso strokovno pomoč pri pravilni uporabi prej navedenih predpisov;
- skleniti pisni protokol o sodelovanju medobčinskega redarstva s PP Idrija;
- na podlagi seznama intervencijskih poti, medobčinsko redarstvo izdela načrt obhodov intervencijskih poti.

7.2.5. Varnost zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine

V okviru preprečevanja ogroženosti naravne in kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo na območju občin Idrija in Cerklje je cilj SOPV, da se zagotovi ustrezna varnost navedenih zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine. Varstvo kulturne dediščine je sicer urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine-ZVKD-1 (Uradni list RS, št. 16/2008 in spremembe in dopolnitve št. 123/2008), kjer so opredeljene tudi pristojnosti lokalne skupnosti. Na splošno pa velja, da je ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine ter preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar (4. člen zakona).

Varovanje naravne in kulturne dediščine, je skladno z drugim odstavkom ZORed tudi naloga redarstev. Redarji kot pooblaščenice uradne osebe so tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti tako za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte kot tudi za zaščito sledov in ustrezno obveščanje policije ob morebitnem poškodovanju takega objekta. Ob tem velja poudariti, da so na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zasebnem varovanju-ZZasV (Uradni list RS, št. 17/2011) gospodarske družbe, samostojni podjetniki, posamezniki, zavodi, državni organi in organizacije dolžni organizirati službo varovanja, če hranijo arhivsko gradivo in predmete, ki predstavljajo kulturno dediščino. Navedeni zavezanci lahko v ta namen organizirajo lastno varnostno službo v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju ali pa sklenejo za varovanje pogodbo z zasebno varnostno službo

oziroma subjekti, ki so določeni v 3. členu Zakona o zasebnem varovanju službe, ki se profesionalno ukvarjajo z zasebnim varovanjem.

Prav zato je nujno, da medobčinsko redarstvo pri preprečevanju ogroženosti kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo na območju obeh občin:

- sodeluje z zasebnimi varnostnimi in inšpekcijskimi službami, in sicer na način izmenjave podatkov, ki so pomembni za skupno zagotavljanje varnosti navedenih zgradb in objektov;
- izvaja redne obhode in ukrepa skladno s pooblastili;
- sodeluje s policijsko postajo na območju obeh občin.

7.2.6. Varstvo okolja

V okviru varstva okolja na območju občin Idrija in Cerklje je cilj izboljšati pregled nad stanjem in dogajanjem na področju varstva okolja ter povečati obseg, profesionalnost in učinkovitost nad obvladovanjem občinske okoljske problematike. Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora in območij ter kakovosti življenja in dela občanov tudi v občinah. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. Na lokalni ravni gre za skrb v smislu doslednega izvrševanja pooblastil in za sodelovanje z ostalimi deležniki s področja varstva okolja (občinski organi, komunalna podjetja, inšpekcijske službe, policija ...).

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varstvo okolja v občinah Idrija in Cerklje, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- da se redarji v okviru izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja spoznajo z okoljsko zakonodajo, okoljsko problematiko in okoljsko politiko v občinah;
- zagotoviti tehnična sredstva za nadzor okoljsko najbolj problematičnih točk z namenom preprečevanja in odkrivanja storilcev;
- medobčinsko redarstvo se mora povezati s pristojnimi inšpekcijami (občinske in državne) in skupaj z njimi oblikovati sistem nadzora in ukrepanja zoper kršilce predpisov s področja varstva okolja;
- pristojni organi in službe obeh občin morajo medobčinsko redarstvo sprotno obveščati o okoljsko problematičnih točkah (območjih) ter zagotoviti zadostna finančna sredstva za sanacijo površin, oziroma območij v lasti občin;
- medobčinsko redarstvo mora dosledno izvajati pooblastila s področja varstva okolja, določena z zakoni in občinskimi predpisi;
- pristojni organi in službe obeh občin morajo sprejeti ustrezne programe za varstvo okolja.

7.2.7. Varstvo živali

Redarji lahko v okviru svojih pristojnosti in nalog iz zakona, ki ureja občinsko redarstvo, preverijo izpolnjevanje obveznosti lastnika psa iz prvega odstavka 6. člena Zakona o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo, 21/18 – ZN Org, 92/20 in 159/21), ki določa, da mora lastnik psa zagotoviti, da je pes do dopolnjenega osmega tedna starosti označen na predpisan način. Prav tako izvajajo nadzor nad skrbniki psov, ki morajo na javnem mestu zagotoviti fizično varstvo psa tako, da je le-ta na povodcu, kar predpisuje 3. odstavek 11. člena istega zakona.

V ta namen je potrebno:

- redarjem medobčinskega redarstva omogočiti, da si pridobijo pravno, strokovno in drugo, predvsem praktično, znanje za nadzor;
- redarje opremiti z ustrezno opremo za nadzor;
- medobčinsko redarstvo se mora povezati s pristojnimi veterinarskimi organizacijami in inšpekcijami (občinske in državne) in skupaj z njimi oblikovati sistem nadzora in ukrepanja zoper kršilce predpisov s področja varstva živali;

- medobčinsko redarstvo mora dosledno izvajati pooblastila s področja varstva živali, določena z zakonom;
- o najdbi zapuščene živali mora medobčinsko redarstvo obvestiti pristojno zavetišče oziroma veterinarsko organizacijo.

8. VARNOSTNE POTREBE, IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER

Pri opredelitvi varnostnih potreb medobčinskega redarstva se izhaja iz določil 3. člena ZORed, ki določa, da občinsko redarstvo skrbi za javni red na območju občine v skladu z zakonom ali na podlagi zakona izdanimi občinskimi predpisi. Pri tem je potrebno poudariti, da je vzpostavljanje javnega reda v pristojnosti policije, medtem ko je vzdrževanje javnega reda tudi v pristojnosti medobčinskega redarstva. Pri čemer gre pri vzpostavljanju javnega reda za aktivnosti, ko je javni red porušen in ga je potrebno ponovno vzpostaviti.

Varnostne razmere so opredeljene na podlagi analize ocene varnostnih razmer in programskih usmeritev MNZ (sprejeti strateški cilji po delovnih področjih za izboljšanje varnosti ter drugih subjektov, ki imajo interes za zviševanje stopnje varnost). Na podlagi opredelitve varnostnih potreb so določeni cilji in aktivnosti za uresničitev teh ciljev.

Varnostne potrebe so:

a.) Nadzorovanje varnega in neoviranega cestnega prometa v naseljih ter varovanje cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij.

Iz analize izhajajoče potrebe po ukrepih so:

- ukrepi zoper voznike, ki ne spoštujejo pravil ustavljanja in parkiranja, predvsem tam, kjer je zaradi storjenih prekrškov premet onemogočen, ogrožen, oviran ali pa so zaparkirane intervencijske poti (Vodnikova ulica v Idriji, Glavni trg, Bevkova in Platiševa ulica v Cerknem ...);
- ukrepi za zmanjšanje hitrosti na cestah, kjer prihaja do prometnih nesreč iz tega vzroka (v občini Idrija so to: glavna cesta II. Reda št. 102 – tako imenovana »Keltika«, lokalne ceste, regionalna cesta I. reda št. 207, regionalna cesta III. Reda št 610);
- ukrepi zoper voznike, ki ne spoštujejo časovne omejitve kratkoročnega parkiranja;
- ukrep odstranjevanja zapuščenih vozil z javnih površin, pri čemer morata občini sprejeti ustrezne občinske predpise za polno izvajanje ukrepa (odvoz zapuščenih vozil);
- prisotnost redarjev na šolskih poteh, predvsem v času prvih šolskih dni;
- ukrepi zoper kolesarje in uporabnike lahkih motornih vozil, npr. e-skiroji, ki ne upoštevajo cestno prometnih pravil;
- ukrepi zoper pešce, ki ob zmanjšani vidljivosti ne uporabljajo kresničke ali ne upoštevajo pravil, ki veljajo zanje;
- osveščanje prebivalcev o varnostnih tveganjih, spodbujanje k upoštevanju pravil in prometne signalizacije ter izvajanje ukrepov zoper voznike, ki ne upoštevajo prej navedenih pravil.

b.) Skrb za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah

V tem sklopu izstopajo potrebe po ukrepih:

- ukrepi zoper voznike, ki ne upoštevajo prepovedi vožnje po ustrezno označenih poteh;
- ukrepi zoper osebe, ki odlagajo odpadke ali nevarne predmete v naravi in ne na ekoloških otokih oziroma v zabojnikih ali koših za odpadke;
- ukrepanje zoper vodnike psov, ki ne uporabljajo povodcev in nagobčnikov ter ne pobirajo iztrebkov;
- osveščanje voznikov in lastnikov živali.

c.) Varovanje javnega premoženja, narave in kulturne dediščine

V zvezi z varovanjem javnega premoženja, narave in kulturne dediščine so izkazane potrebe po sledečih ukrepih:

- občasni obhodi okoli stavb kulturne dediščine;
- občasni obhodi okoli spomenikov;
- občasni obhodi območij s povečano možnostjo vandalizma (npr. območja s praznimi objekti, območja rekreacijskih površin);
- osveščanje in ukrepanje zoper vožnjo v naravnem okolju.

d.) Vzdrževanje javni reda in miru

Pri vzdrževanju javnega reda in miru so navedene potrebe na vseh ostalih področjih, ki niso navedena zgoraj, predvsem pa se nanašajo na kriminalna dejanja in prekrške, ki motijo občane in s katerimi se povzroča škoda na javnem dobrem ali zasebni lastnini.

V tem sklopu so se kot bistvene pokazale potrebe po:

- občasni prisotnosti medobčinske redarske službe na območjih gostinskih lokalov, kjer prihaja do kršitev nočnega miru;
- občasni prisotnosti medobčinske redarske službe na območjih, kjer prihaja do preprodaje prepovedanih drog;
- občasni prisotnosti na območjih, kjer prihaja do kršitev glede prenočevanja in kampiranja na javnih mestih, kurjenja v naravi;
- občasni prisotnosti medobčinske redarske službe na območjih šol in vrtcev;
- občasni prisotnosti medobčinske redarske službe na prireditvah oziroma dogodkih s pričakovanim obiskom večjega števila ljudi;
- prisotnosti redarjev na lokacijah, kjer prihaja do vandalizma;
- prisotnosti redarjev v naseljih, parkih, šolskih in otroških igriščih,
- ukrepanju zoper prepovedano kampiranje in prenočevanje na javnem kraju;
- ukrepanje zoper vodnike psov, ki ne upoštevajo predpisov;
- preventivnih nadzorih objektov kulturne dediščine in spomenikov.

Navedene varnostne potrebe so ugotovljene na podlagi dosedanjih dogodkov, ki jih je obravnavala policija, redarstvo ali pa so nanje opozorili občani in drugi subjekti, ki so povezani z varnostjo in redom.

Pri tem izpostavljamo, da se varnostne razmere spreminjajo glede na letni čas, dneve v tednu in na trenutne razmere, zato je nujno, da vodja medobčinskega redarstva spremlja spremembe in pri usmerjanju in načrtovanju prilagodi aktivnosti novo nastali situaciji.

9. ORGANIZIRANOST MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Organizacija organov in služb, ki zagotavljajo varnost, tako na državni kot občinski ravni, je ključnega pomena za izvajanja vseh njihovih pravic in dolžnosti oziroma njihovih pooblastil ter s tem povezano učinkovitostjo njihovega delovanja in prijaznostjo do uporabnikov, torej do drugih organov, služb, organizacij, civilne družbe, do občanov občin in drugih državljanov.

Organizacija medobčinskega redarstva je določena z Odlokom o ustanovitvi organa skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Idrija in Cerkno (Ur. l. RS, št. 74/2021). Sedež Medobčinskega inšpektorata in redarstva je na Občini Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija.

Medobčinski inšpektorat in redarstvo (v nadaljevanju MIRIC) deluje neodvisno in samostojno. Pri izvrševanju svojih nalog ravna po vsebinskih usmeritvah župana in nalogah direktorja občinske uprave, v katere krajevno pristojnost zadeva spada.

V okviru in v skladu z delovnim področjem in nalogami medobčinskega redarstva, določenimi z zakonom ali na podlagi zakona izdanim občinskim predpisom in skladno s Skupnim občinskim programom varnosti, izvajajo naloge redarstva s področja javne varnosti in javnega reda na območju občin ustanoviteljic. Delovno področje medobčinskega redarstva tako obsega:

- nadzor varnega in neoviranega cestnega prometa v naseljih,
- varovanje cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrb za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovanje javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanje javnega reda in miru,
- vodenje in odločanje v hitrem postopku o prekršku,
- vodenje predpisanih evidenc v postopku o prekrških.

10. KADROVSKI SESTAV MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Sprejeta sistematizacija delovnih mest za izvrševanje nalog medobčinskega redarstva določa poleg vodje medobčinskega redarstva in inšpektorata še 1 delovno mesto (DM) občinski redar – svetovalec, 1 DM višji redar in 3 DM občinski redar.

Trenutno sta v medobčinskem redarstvu zaposlena dva redarja in vodja medobčinskega inšpektorata in redarstva, ki sočasno izvajajo tudi naloge inšpekcijskega nadzora v obeh občinah.

11. VODENJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Medobčinski inšpektorat in redarstvo vodi vodja, ki ga imenuje in razrešuje župan občine ustanoviteljice, v kateri je sedež Medobčinskega inšpektorata in redarstva. Vodja opravlja tudi naloge občinskega inšpektorja in je vodja prekrškovnega organa občin ustanoviteljic. Vodi redarstvo, načrtuje, organizira, usklajuje ter nadzoruje delo v redarstvu, poroča o stanju in opravlja druge naloge.

Vodja neposredno koordinira delo medobčinskega redarstva, s čimer se zagotavlja konsistentnost in enotno delovanje, tako na terenu kot tudi v prekrškovnem sistemu dela.

Vodja sprejema dohodne dokumente in pošto ter razporeja naloge. Odrejene naloge izvršujejo posamezni delavci glede na problematiko. Po opravljenih nalogah poročajo vodji, ki tudi verificira izhodne dokumente in pošto. Ob odsotnosti vodje ga nadomešča občinski redar svetovalec.

12. SISTEM DELA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Naloge medobčinskega redarstva opravljajo redarji kot pooblaščenice uradne osebe na podlagi Letnega načrta dela Medobčinskega inšpektorata in redarstva, ki ga pripravi vodja MIRIC. Na podlagi letnega načrta dela vodja najkasneje 25. v mesecu za naslednji mesec izdelava mesečni načrt dela, ki je podlaga za načrt razporeda dela in odrejanje dnevnih nalog redarjem. Delovni čas se prilagaja skladno z varnostno problematiko ter naloženimi nalogami in odredbami županov občin.

Poleg načrtovanega dela redarji v okviru odrejenega razporeda dela izvajajo tudi intervencijsko delo, in sicer na podlagi obvestil pristojnih organov in služb ter na podlagi upravičenih obvestil občanov.

V sodelovanju in v dogovoru z načelnikom pristojne policijske postaje se glede na izkazane potrebe lahko dogovori glede sodelovanja in izmenjave informacij medobčinskega redarstva s policijo, in sicer na način občasnih sestankov, sodelovanja v mešanih patroljah, sodelovanja v skupnih akcijah in drugih vrst sodelovanja.

13. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Pravno podlago za delovanje občinskega, mestnega in medobčinskega redarstva predstavljajo pravice in dolžnosti redarjev, ki so določene v Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed), Zakonu o varstvu javnega reda in miru (ZJRM), Zakonu o pravilih v cestnem prometu (ZPrCP), Zakonu o cestah (ZCes-2), Zakonu o zaščiti živali (ZZZiv), Zakonu o varstvu okolja (ZVO-2), Zakonu o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (ZOUTPI), Uredbi o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, Zakonu o prekrških (ZP-1), Zakonu o lokalni samoupravi (ZLS) in v občinskih odlokih.

Pravna podlaga za delovanje je Odlok o ustanovitvi organa skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Idrija in Cerklje (Ur. l. RS, št. 74/2021), s katerim je skladno z 2. členom ZORed ustanovljen Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Idrija in Cerklje ter Pravilnik o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest v organu skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Idrija in Cerklje, s katerim je določena sistemizacija delovnih mest.

13.1. Zakon o občinskem redarstvu (ZORed)

ZORed določa, da se z občinskim programom varnosti podrobneje določi vrsto in obseg nalog občinskega redarstva (prvi odstavek 6. člena ZORed). Iz opredeljene določbe neposredno izhajajo, da sta organizacija in obseg dela medobčinskega redarstva odvisna od ocene varnostnih razmer oziroma od stanja varnosti v občini.

Medobčinsko redarstvo na podlagi drugega odstavka 3. člena ZORed skrbi za javno varnost in javni red na območju občine ter je v okviru in v skladu s posameznimi zakoni in občinskimi predpisi pristojno za:

- varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varnost cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varnost javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanje javnega reda in miru.

Pristojnosti in naloge občinskih redarjev niso določene v smislu točno določenih števil nalog, saj prvi odstavek 3. člena ZORed eksplicitno določa, da delovno področje in naloge občinskega redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

13.2. Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1)

Pooblastila in pristojnosti za nadzor posameznih določb ZJRM-1 so določena v 27. členu. Občinsko redarstvo lahko tako nadzira izvajanje določb in odloča o naslednjih prekrških:

- nedostojno vedenje (7. člen),
- beračenje na javnem kraju (9. člen),
- uporaba nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena),
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen),

- pisanje po objektih (13. člen),
- vandalizem (16. člen),
- kampiranje (18. člen),
- uporaba živali (19. člen),
- neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena).

13.3. Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP)

Skladno z določbo 15. člena ZPrCP občinski redarji na cestah v naselju (vključno z nekategoriziranimi cestami, ki so dane v javno uporabo), na občinskih cestah zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet, izvajajo nadzor nad določbami zakona, ki se nanašajo na:

- 5. člen (varstvo okolja),
- 7. člen (odgovornost staršev, skrbnikov oziroma rejnikov),
- prvi in drugi odstavek 16. člena (listine, ki jih morajo imeti pri sebi udeleženci cestnega prometa, razen listine o tovoru in pri opravljanju prevoza skupine otrok, potrdila o poklicnih voznških izkušnjah),
- 17. člen (izločitev vozila iz prometa),
- 18. člen (čas trajanja izločitve iz prometa),
- 19. člena (odstranitev nepravilno parkiranega in zapuščenega vozila),
- 27. člen (dolžnost upoštevanja pravil),
- 31. člen (območje umirjenega prometa),
- 31.a člen (območje skupnega prometnega prostora),
- 32. člen (območje za pešce),
- 33. člen (varnostni pas),
- 34. člen (zaščitna čelada),
- 35. člen (prepoved uporabe naprav ali opreme, ki zmanjšujejo voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanje vozila),
- 37. člen (vožnja z vozilom po cesti),
- 41. člen (vožnja z vozilom na prehodu za pešce),
- 46. člen (najvišje dovoljene hitrosti),
- 47. člen (najvišje dovoljene hitrosti posameznih vrst vozil),
- 57. člen (približevanje križišču in razvrščanje pred križiščem),
- 61. člen (odpiranje vrat vozila),
- 62. člen (zapustitev vozila),
- 63. člen (označitev ustavljenih vozil),
- 65. člen (ustavitev in parkiranje),
- 67. člen (parkiranje na parkirnem mestu označenem za invalide),
- 68. člen (območja kratkotrajnega parkiranja),
- 69. člen (izjeme parkiranja na prostoru, kjer to ni dovoljeno),
- 77. člen (pogoji za nalaganje in razlaganje tovara na cesti),
- 78. člen (pogoji za opravljanje gospodarske vožnje),
- 83. člen (udeležba pešcev v cestnem prometu),
- 84. člen (označitev pešcev),
- petega in šestega odstavka 87. člena (varstvo otrok),
- 88. člen, razen nad določbo sedmega in devetega odstavka tega člena (prevoz oseb),
- 92. člen (jahač, gonič in vodič živali v prometu ter pogoji za udeležbo živali v cestnem prometu),
- 93. člen (pogoji za udeležbo koles v cestnem prometu),
- 94. člen (vožnja voznikov koles z licenco),

- 95. člen (pogoji za udeležbo mopedov, motornih koles, trikoles, lahkih štirikoles in štirikoles v cestnem prometu),
- 97. člen (pogoji za uporabo posebnih prevoznih sredstev v cestnem prometu),
- 97.a člen (pogoji za udeležbo lahkih motornih vozil v cestnem prometu),
- 98. člen (prometna signalizacija),
- 99. člen (svetlobni prometni znaki),
- 100. člen (prepoved vožnje na križišče pri zeleni luči na semaforju).

Občinski redarji izvajajo nadzor nad 46. in 47. členom tega zakona izključno s samodejnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi se prekrški slikovno dokumentirajo, pri tem pa nimajo pravice ustaviti voznika.

Za vodenje postopka o prekršku je pomembno določilo prvega odstavka 42. člena ZP-1, da postopka o prekršku zoper varnost cestnega prometa, ki je bil ugotovljen s tehničnimi sredstvi in storilec s kršitvijo ni bil seznanjen, ni dopustno začeti, če od dneva storitve prekrška preteče več kot 30 dni.

13.4. Zakon o cestah (ZCes-2)

ZCes-2 opredeljuje pooblastila občinskega redarstva na področju uporabe javnih cest, nekategoriziranih cest in prepovedi ogrožanja varne uporabe javne ceste. Občinski redarji nadzirajo izvajanje tega zakona v okviru nadzora cestnega prometa.

Na podlagi 106. člena ZCes-2 občinski redarji na občinskih cestah, nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet in državnih cestah v naseljih, izvajajo nadzor nad določbami zakona, ki se nanašajo na:

- 5. člen (uporaba javnih cest),
- 6. člen (prepovedi ogrožanja varne uporabe javne ceste),
- 34. člen (največje dovoljene osne obremenitve vozil na javnih cestah),
- 35. člen (največje dovoljene skupne in največje dovoljene mase vozil na javnih cestah),
- 36. člen (največje dovoljene mase vozil na javnih cestah),
- 37. člen (prevoz zabojnika ali zamenljivega tovarišča),
- 39. člen (izredni prevoz po javni cesti),
- 41. člen (označitev vozil za izredne prevoze),
- 43. člen (strokovno usposabljanje spremljevalca izrednih prevozov in vodenje evidenc)
- 44. člen (spremstvo izrednega prevoza),
- 46. člen (naležne ploskve na kolesih vozil),
- 47. člen (izjeme pri omejitvi uporabe javne ceste – lokalni promet),
- 124. člen (začasni ukrepi policije in občinskega redarstva ob ugotovljenih pomanjkljivostih na cesti),
- 125. (nadzor izrednih prevozov po javni cesti),
- 126. člen (tehtanje vozila),
- 127. člen (obveznosti voznika vozila),
- 128. člen (izločitev vozila iz prometa),
- Šesti in sedmi odstavek 137. člena (prekrškovni organi in dolžnosti upoštevanja znakov, ukazov in odredb).

Skladno z določbami ZCes-2 imajo občinski redarji tudi naslednja pooblastila in ukrepe:

- 124. člen (začasni ukrepi policije in občinskega redarstva ob ugotovljenih pomanjkljivosti na cesti): Občinsko redarstvo ob ugotovitvi pomanjkljivosti, ki neposredno ogrožajo varnost ceste in promet na javni ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, lahko izvedečasne

ukrepe, s katerimi se prepreči ogrožanje udeležencev v prometu, in o tem obvesti pristojnega izvajalca rednega vzdrževanja ceste, lastnika ceste ali od njega pooblaščenega upravljavca ceste in pristojni inšpekcijski organ za ceste. Občinsko redarstvo ima pooblastila na občinski cesti, državni cesti v naselju ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet.

Občinsko redarstvo sme odrediti odstranitev predmetov, objektov, drugih naprav ali ovir s ceste, če

- slepijo udeležence v prometu,
- zmanjšujejo preglednost ceste,
- zmanjšujejo vidnost prometne signalizacije ali prometne opreme na cesti,
- zavajajo udeležence v prometu,
- zmanjšujejo pretočnost prometa,
- odvrtaajo pozornost voznikov.

Občinsko redarstvo sme zaradi varnosti ceste in prometa na njej odrediti tudi prepoved prometa na nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet in ki ne izpolnjuje pogojev iz drugega ali tretjega odstavka 8. člena ZCes-2. Prepoved prometa označi njen lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec s predpisano prometno signalizacijo in traja do odprave razlogov za prepoved.

- 126. člen (tehtanje vozila):

Občinski redar sme napotiti na tehtanje vozilo, za katerega sumi, da je tovor, ki se na njem prevaža, naložen v nasprotju z določbami 34., 35., 36. in 39. člena ZCes-2. Voznik na zahtevo občinskega redarja omogoči tehtanje vozila. Če na kraju postopka vozila ni mogoče stehtati, voznik na zahtevo občinskega redarja odpelje vozilo na tehtanje.

- 127. člen (obveznosti voznika vozila).
- 128. člen (izločitev vozila iz prometa):

Občinski redar prepove nadaljnjo vožnjo in izloči iz prometa motorno ali priklopno vozilo:

- katerega voznik ne omogoči ali ne sodeluje pri pregledu vozila, naprav, opreme ali tovora ali tehtanju vozila;
- ki je obremenjeno nad največjo dovoljeno maso, skupno maso ali osno obremenitvijo po določenih proizvajalca vozila;
- ki samo ali skupaj s tovorom prekoračuje predpisane mere (širina, dolžina, višina) ali dovoljeno osno obremenitev ali dovoljeno skupno maso, pa zanj ni bilo izdano dovoljenje za izredni prevoz ali ne izpolnjuje posebnih pogojev, določenih v dovoljenju za izredni prevoz;
- ki vozi po cesti, po kateri je vožnja tovrstnih vozil prepovedana;
- s katerega odpada zemlja ali blato, ki onesnažuje vozišče;
- ki vozi po cesti s takšnimi naležnimi ploskvami koles, ki so ali bi lahko poškodovale vozišče;
- katerega največja dovoljena masa presega dovoljeno.
- Občinski redar, ki izloči vozilo, lahko odvzame registrske oziroma preizkusne tablice v skladu z določbami zakona, ki ureja motorna vozila.

13.5. Zakon o zaščiti živali (ZZZiv)

Zakon določa odgovornost ljudi za zaščito živali kot čutečih živih bitij, to je zaščito njihovega življenja, zdravja in dobrobiti; določa pravila za dobro ravnanje z živalmi; določa, kaj se šteje za mučenje živali in katera ravnanja oziroma posegi na živalih so prepovedani; določa pogoje, ki jih je za zaščito živali treba zagotoviti pri reji in vzreji živali, prevozu, izvajanju določenih posegov in postopkov na živalih, zakolu in usmrtni živali; ureja postopek, pravice in obveznosti v primerih, ko gre za zapuščene živali;

ureja nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju zaščite živali; ureja nadzorstvo nad izvajanjem tega zakona ter določa kazenske sankcije za kršitelje določb tega zakona.

Občinski redarji lahko v okviru svojih pristojnosti in nalog preverijo izpolnjevanje obveznosti lastnika psa iz prvega odstavka 6. člena zakona, ki določa, da mora lastnik psa zagotoviti, da je pes do dopolnjenega tretjega meseca starosti označen na predpisan način.

Občinski redarji izvajajo tudi nadzor nad izvajanjem določbe tretjega odstavka 11. člena zakona, ki določa, da mora skrbnik psa na javnem mestu zagotoviti fizično varstvo psa tako, da je pes na povodcu.

Zakon tudi določa, da redarji sodelujejo s pristojno veterinarsko službo z imetnikom zavetišča pri opravljanju svojih nalog, in sicer zlasti za namen ugotavljanja lastništva zapuščenih živali.

13.6. Zakon o varstvu okolja (ZVO-2)

Zakon o varstvu okolja (ZVO-2), ki se ga uporablja od 13. 4. 2022, ureja varstvo okolja pred obremenjevanjem kot temeljni pogoj za trajnostni razvoj in v tem okviru določa temeljna načela varstva okolja, ukrepe varstva okolja, spremljanje stanja okolja in informacije o okolju, ekonomske in finančne instrumente varstva okolja, javne službe varstva okolja in druga z varstvom okolja povezana vprašanja.

Med drugim v 26. členu prepoveduje odmetavanje odpadkov in njihovo puščanje v okolju ter nenadzorovano ravnanje z odpadki, vključno s smetenjem. Prepovedi se nanašajo na vse osebe, ki sodelujejo pri odmetavanju odpadkov in njihovem puščanju ter nenadzorovanem ravnanju z odpadki. Zakon določa, da gre v primeru smetenja za onesnaževanje kopnega in vodnega okolja, ki je posledica odmetavanja posamičnih manjših kosov odpadkov na javne površine in površine v zasebni lasti, na katerih je z zakonom ali predpisom, sprejetim na podlagi zakona, omogočen prost dostop ali gibanje prebivalstva, ali v površinske vode (morje, reke, jezera), ali je posledica neustreznih načinov obdelave odpadkov.

Pristojnost nadzora in prekrškovnega ukrepanja zoper poslovne subjekte in fizične osebe ima tudi občinsko redarstvo.

13.7. Zakon o prekrških (ZP-1)

Občinski redar je oseba, ki ima poseben status, ki mu ga določa ZORed in ostali zakoni ter občinski predpisi, v katerih so opredeljena njegova pooblastila. Prekrškovni organi oziroma organi za odločanje o prekrških so določeni v 45. členu ZP-1.

Občinski redarji in vodja občinskega redarstva so na podlagi prvega odstavka 5. člena ZORed pooblaščen uradne osebe in tudi v kazenskoopravnem pomenu po določbi 126. člena Kazenskega zakonika. Na podlagi prvega odstavka 4. člena ZORed je občinsko redarstvo občinski prekrškovni organ.

Za vodenje postopka in izdajo plačilnega naloga iz pristojnosti občinskega redarstva je pooblaščen občinski redar, za vodenje postopka in izdajo odločbe o prekrških pa sta pooblaščen vodja ter občinski redar – svetovalec.

13.8. Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (ZOUTPI)

Občinsko redarstvo opravlja nadzor nad prepovedjo kajenja v vseh vozilih ob prisotnosti oseb, mlajših od 18. let. In sicer prvi odstavek 39. člena ZOUTPI prepoveduje kajenje oziroma uporaba tobaka,

tobačnih izdelkov in povezanih izdelkov, razen tobaka za žvečenje in tobaka za njuhanje, v vseh zaprtih javnih in delovnih prostorih ter v vseh vozilih v navzočnosti oseb, mlajših od 18 let.

13.9. Uredba o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov

Občinsko redarstvo izvaja nadzor in ugotavlja prekrške iz četrtega odstavka 10. člena te uredbe in 12. člena uredbe, če je storilec prekrška posameznik. To je v primerih, ko je operator sistema brezpilotnega zrakoplova posameznik, če ni registriran v skladu s 14. členom Uredbe 2019/947/EU, ter pilot na daljavo, ki ne opravi spletnega tečaja usposabljanja in spletnega preverjanja teoretičnega znanja oziroma ne pridobi certifikata o usposobljenosti pilota na daljavo v skladu z UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 in UAS.OPEN.040 dela A priloge Uredbe 2019/974/EU ali pri sebi nima dokazila o spletnem tečaju usposabljanja in spletnem preverjanju teoretičnega znanja oziroma certifikata o usposobljenosti pilota na daljavo v skladu z UAS.OPEN.060 dela A priloge Uredbe 2019/974/EU.

13.10. Zakon o lokalni samoupravi (ZLS)

21. člena zakona določa, da občine samostojno opravljajo lokalne zadeve javnega pomena »(izvirne naloge)«, ki jih določi s splošnim aktom ali so določene z zakonom. Občina te naloge opravlja za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev. Ena izmed nalog občine je tudi organizacija komunalno-redarstvene službe in skrb za red v občini.

13.11. Občinski odloki

Posamezne oziroma konkretne naloge občinskih redarjev lahko občina opredeli tudi z občinskimi odloki. V določbi prvega odstavka 3. člena ZP-1 je opredeljeno, da se lahko prekrški določijo tudi z odlokom samoupravne lokalne skupnosti. Z odlokom samoupravne lokalne skupnosti se smejo določiti prekrški in predpisati zanje globe samo v določenem znesku ter samo za kršitve predpisov, ki jih same izdajajo v okviru svojih pristojnosti, ter če jih zakon ali uredba še ne sankcionira. Seznam Oodlokov, ki jih nadzira medobčinsko redarstvo, je v prilogi tega dokumenta.

14. POGOJI ZA DELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Materialni in drugi pogoji za delovanje medobčinskega redarstva in redarjev so prostori za delovanje ter oprema, določena s Pravilnikom o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 78/07).

14.1. Prostori medobčinskega redarstva

Prostori medobčinskega redarstva so v prostorih sedeža Občine Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija. Občina Cerklje ob Savi za čas uradnih ur zagotavlja tudi prostor v prostorih Občine Cerklje ob Savi, Bevkova ulica 9, 5282 Cerklje ob Savi.

14.2. Oprema medobčinskega redarstva in redarjev

Oprema in način uporabe opreme občinskih redarjev je določena s Pravilnikom o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev in je:

- službena vozila,
- tehnična oprema,
- osebna oprema.

14.2.1. Službena vozila

Pravilnik določa, da so službena vozila občinskega redarstva osebni avtomobili, motorna kolesa, kolesa z motorjem, kolesa in druga prevozna sredstva.

Službena vozila, ki jih uporablja medobčinsko redarstvo občina Idrija in Cerklje ob Kopu, so osebno vozilo ter kolesa. Službeno vozilo je bele barve z napisom »MEDOBČINSKO REDARSTVO« in simbolom medobčinskega redarstva oziroma grboma občin Idrija in Cerklje ob Kopu. Izvedba napisov in simbolov je odvisna od velikosti in tipov službenih avtomobilov. Isti tipi službenih avtomobilov so enako označeni. Vozilo redarstva je opremljeno z rumenimi utripajočimi lučmi in odsevnimi trakovi.

Službena kolesa so lahko različne barve brez napisov medobčinsko redarstvo in brez grbov občin. Lahko pa se uporablja tudi kolesa z motorjem, prav tako brez napisov medobčinsko redarstvo in brez grbov občin.

14.2.2. Tehnična oprema redarja

Tehnična oprema redarjev po navedenem pravilniku o opremi je:

- oprema za komunikacijo z zbirkami osebnih podatkov,
- fotoaparati,
- oprema za izvajanje redarskih pooblastil,
- oprema za urejanje cestnega prometa in nadzor nad njim,
- posebna tehnična sredstva in posebni tehnični pripomočki,
- informacijska in telekomunikacijska oprema,
- oprema in pripomočki za usposabljanje in
- prenosna naprava za brezžično radijsko zvezo.

14.2.3. Osebna oprema redarja

Osebna oprema občinskega redarja je sestavljena iz kovinskih lisic, plastične zatege, plinskega razpršilca, delovnega pasu s torbico za lisice in torbico za plinski razpršilec, službene torbice, odsevnega brezrokavnika, piščalke z vrstico, STOP loparčka in žepne svetilke.

14.3. Uniforma redarja

Občinski redar mora med opravljanjem nalog nositi službeno uniformo. Uniforma redarjev je za obe občini enotna in skladna s Pravilnikom o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Uradni list RS, št. [36/19](#)) ter skladna z veljavnimi Tehničnimi specifikacijami enotne uniforme občinskih redarjev 2021. Uniformo redarjev in njene sestavne dele lahko redar nosi le v skladu z njihovim namenom.

Uniforma redarja je zimska in poletna ter je po sestavi glede posameznih delov različna za redarje in redarke. Sestavni deli uniforme redarja so tudi dopolnilni deli uniforme (dežni plašč s kapuco, dežne hlače, delovni pas, prevleka za kapo s ščitnikom in položajne oznake redarjev), kolesarski komplet in komplet redarja motorista.

14.4. Simboli in položajne oznake redarjev

Kot simbol medobčinskega redarstva se uporablja grb sedežne občine Idrija ter napis MEDOBČINSKO REDARSTVO IDRIJA – CERKNO. Simbol se nosi na levem rokavu.

Položajne označbe občinskega redarja se nosijo na uniformi, na epoletah ali kot obesek. Poleg položajne označbe se na sprednjem delu zgornjega dela uniforme nosi našitek ali priponka z začetno črko imena in s priimkom občinskega redarja. Epolete se nosijo na vetrnem jopiču, bundi, slovesnem suknjiču, srajci, bluzi, vetrovki in delovnem kombinezonu. Položajne označbe kot obesek se nosijo na bundi, vetrovki in vetrnem jopiču. Epoleta in obesek sta iz tkanine modre barve, obrobljena z bordo rdečo barvo. Položajne označbe na uniformi občinskega redarja so lahko v obliki našitka, nalepke ali kovinske značke

14.5. Službena izkaznica redarjev

Pooblaščen uradna oseba (POU) redarstva ima službeno izkaznico, ki jo mora imeti pri sebi med opravljanjem svojega dela na terenu in jo mora pokazati na zahtevo posameznika, zoper katerega vodi postopek o prekršku. Službeno izkaznico medobčinskega redarstva občin Idrija in Cerkno izda župan Občine Idrija ob imenovanju v naziv.

Službena izkaznica občinskega redarja je sestavljena iz identifikacijske kartice in usnjenega ovitka iz črnega usnja.

15. POOBLASTILA REDARJEV

Pooblastila redarjev opredelimo kot mandat, ki ga potrebujejo za opravljanje nalog, ki so določene z zakonom in občinskimi predpisi. Pooblastila niso samo pravica, temveč predstavljajo tudi dolžnosti.

Pooblastila v najširšem pomenu pomenijo pravico in dolžnost določenih oseb, da lahko ali pa morajo opraviti uradno dejanje oziroma izvršiti določene ukrepe ali opravila. Pooblastilo je pravica in dolžnost, da se v primerih določenih z zakonom in na način, ki je določen z zakonom, proti osebam izvajajo ukrepi in opravila, oziroma je pravica za uradno veljavno opravljanje pravnega dejanja.

Pooblastila redarjev ter način in izvajanje le-teh določa ZORed. Pooblastila redarja se od policijskih razlikujejo in so prilagojena nalogam za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine oziroma nalogam na področju prometa, varovanja javnega reda in miru, obravnavi prekrškov zoper javni red in mir ter nalogam pri varovanju javnega premoženja in nalogam varovanja naravne in kulturne dediščine.

Pooblastila redarjev po ZORed so:

- opozorilo,
- ustna odredba,
- ugotavljanje identitete,
- varnostni pregled osebe,
- zaseg predmetov,
- zadržanje osebe,
- uporaba telesne sile, sredstev za vklepanje in vezanje ter plinskega razpršilca (prisilna sredstva).

Za izvajanje pooblastil opozorila, varnostnega pregleda, zasega predmetov in uporabo prisilnih sredstev se poleg določb ZORed uporabljajo tudi določbe zakonodaje s področja policije in podzakonskih predpisov ter podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

15.1. Opozorilo

Zakon o nalogah in pooblastilih policije (Uradni list RS, št. 15/13, 23/15 – popr., 10/17, 46/19 – odl. US, 47/19 in 153/21 – odl. US) v 38. členu določa, da smejo policisti opozoriti fizične in pravne osebe

ter državne organe na okoliščine, ravnanja ali opustitev ravnanj, ki ogrožajo ali bi lahko ogrožale javni red, življenje, osebno varnost ali premoženje.

Opozorila so lahko ustna, pisna oziroma dana z drugimi primernimi sredstvi. Vselej morajo biti jasna, kratka, korektna in nedvoumna ter morajo vsebovati razlog in namen opozarjanja.

Pri tem je bistveno, da je potrebno pooblastilo opozorilo ločiti od pooblastila ukaz, ki ga je dovoljeno dajati le za ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog policije, in za toliko časa, kolikor je potrebno, da se lahko te naloge opravijo. Ob upoštevanju navedenega je potrebno upoštevati, da gre pri uporabi opozorila kot pooblastila občinskega redarja za pooblastilo, ki ga ima redar na podlagi ZORed. Tako lahko občinski redar pooblastilo opozorilo uporabi v primerih, ko osebo v postopku seznanja (opozarja) na nevarnosti. Za neupoštevanje opozorila, ki ga izreče občinski redar na podlagi določil ZORed, niso določene nobene posledice.

Poudariti je treba, da imajo občinski redarji možnost izreka opozorila tudi po ZP-l, ki določa, da lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa namesto izreka sankcije, kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če pooblaščen uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. O izrečenih ukrepih se lahko vodi evidenca, vendar obdelava osebnih podatkov pri tem ni dovoljena.

15.2. Ustna odredba

Z ustno odredbo občinski redar daje ukaze, obvezna navodila in prepovedi, odreja ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog iz pristojnosti občinskega redarstva in jih mora kdo storiti ali opustiti zaradi zagotovitve teh nalog.

Delno je mogoče pooblastilo izrekanja ustne odredbe primerjati s pooblastilom »ukaza«, ki ga imajo policisti na podlagi določb 39. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNNPol) in določa, da smejo policisti z ukazom fizičnim in pravnim osebam ter državnim organom dati navodila in zahtevati od njih ravnanja ali opustitev ravnanj, da bi opravili policijske naloge, določene v tem zakonu in drugih predpisih v skladu z zakonom. To počnejo neposredno ustno ali tudi z uporabo tehničnih sredstev ali na drug primeren način. Če je glede na okoliščine to mogoče, policisti ob ukazu navedejo razlog, zaradi katerega je potrebna določena storitev ali opustitev ravnanja ter kakšni ukrepi bodo izvedeni ob neupoštevanju ukaza. Le-ti morajo biti jasni in kratki ter nedvoumno izraženi.

Ustno odredbo kot pooblastilo uporabi občinski redar v tistih primerih, ko mora od koga zahtevati, da ta nekaj stori ali opusti in je to nujno potrebno, da lahko občinski redar uspešno opravi nalogo iz svoje pristojnosti in s tem poskrbi za javno varnost in javni red na območju občin Cerklno in Idrija.

15.3. Ugotavljanje identitete

Občinski redar ugotavlja identiteto osebe, ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo storila, izvršuje ali je izvršila prekršek ali kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti. Identiteto ugotavlja tako, da osebo na primeren način ustavi in ji pojasni razlog ustavitve, nato zahteva izročitev javne listine z njeno fotografijo, ki jo je izdal državni organ. Če je oseba zakrita ali zamaskirana, sme občinski redar zahtevati, da se odkrije, zato da lahko nedvoumno ugotovi njeno identiteto. V kolikor dvomi o pristnosti javne listine, ali je oseba nima, ali identitete ni mogoče z gotovostjo ugotoviti, sme občinski redar ugotavljati identiteto z razgovorom, v katerem preverja podatke o identiteti z uporabo drugih listin, s pomočjo drugih oseb ali na drugem kraju ali na način, ki ga predlaga oseba, če je varen in razumen. Če ne more ugotoviti identitete osebe, zahteva ugotovitev identitete od policije.

15.4. Varnostni pregled osebe

ZORed v 10. členu odloča, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo izvajanja varnostnega pregleda osebe. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastil varnostnega pregleda uporabljajo določbe ZNNPol in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Ob upoštevanju navedenega moramo pri izvajanju pooblastila »varnostni pregled« poznati vsebinsko enakega pooblastila iz ZNNPol, ki v 51. členu določa, da lahko policisti pri opravljanju nalog, določenih z zakonom, v primeru, ko obstaja verjetnost napada ali samopoškodovanja s strani določene osebe, opravijo varnostni pregled te osebe.

Pod istimi pogoji lahko opravijo varnostni pregled tudi občinski redarji. Iz navedenega torej izhaja, da lahko pooblastilo varnostnega pregleda uporabijo zgolj in samo iz varnostnih razlogov.

Pri tem je potrebno opozoriti, da varnostni pregled po ZNNPol obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer se ugotavlja, ali je ta oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s seboj druge nevarne predmete.

Tako kot je to določeno v ZNNPol, se varnostni pregled opravlja vselej, ko obstaja verjetnost (sum), da bo oseba napadla občinskega redarja z orodjem, orožjem ali kakim drugim predmetom (šop ključev, prenosni telefon) ali poškodovala samega sebe.

Varnostni pregled osebe praviloma opravlja oseba istega spola, razen kadar varnostnega pregleda ni mogoče odložiti.

15.5. Zaseg predmetov

ZORed določa, da imajo občinski redarji pooblastilo za zaseg predmetov, pri tem pa morajo uporabljati določbe ZNNPol in podzakonske predpise, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnega pooblastila policistov. ZNNPol določa v 54. členu, da smejo policisti pri opravljanju policijskih nalog zaseči predmete, primerne za napad ali samopoškodbo, ter tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozi javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja. Policisti predmet zasežejo tako, da ne povzročijo nepotrebne škode. Za zasežene predmete izdajo osebi potrdilo o zasegu. Do izdaje potrdila mora biti predmet pod vidnim nadzorom osebe, ki ji je bil predmet zasežen, ali v zapečatenem ovoju. Predmete so policisti dolžni izročiti pristojnemu organu, pri katerem poteka nadaljnji postopek. V primeru, da zoper osebo, ki so ji bili predmeti zaseženi, ni bil uveden postopek pred pristojnim organom, je treba predmete osebi vrniti, razen če gre za nevarne predmete ali predmete, ki jih je po zakonu treba odvzeti, ali če je oseba nedvoumno izrazila voljo, da predmeta ne želi več imeti v lasti. Podrobneje je način izvedbe pooblastila izvedbe zasega predmetov in ravnanje z zaseženimi predmeti določen v 17. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih, ki določa, da:

- če okoliščine to dopuščajo, policist ukaže osebi, naj sama izroči predmet, ki ga je treba zaseči, sicer predmet v skladu s pravili stroke odvzame policist ali druga strokovno usposobljena oseba, ki lahko poskrbi za nadaljnjo hrambo ali uničenje, predmet pa zaseže policist.
- V listino o zasegu predmetov policist vpiše komu, kje in kdaj je bil predmet zasežen, pravno podlago zasega, kdo je predmet zasegel in natančen opis predmeta. Opis vsebuje vrsto in značilnosti ter tudi vidne poškodbe predmeta, tako da ga je mogoče razlikovati od drugih podobnih predmetov. Listino podpišeta policist in oseba, ki ji je bil predmet zasežen. Če oseba listine noče podpisati, policist to navede na listini.

S predmetom, ki je bil zasežen osumljencu kaznivega dejanja in ni njegova last, ali je bi najden na kraju kaznivega dejanja in je njegov lastnik neznan, policist ravna po določili zakona, ki ureja kazenski postopek.

ZP-1 določa, da se smejo odvzeti predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek ali pa so nastali s prekrškom, če so storilčeva last ali če z njimi razpolaga pravna oseba, ki je storilec prekrška.

Predmeti se smejo vzeti tudi, če niso storilčeva last ali z njimi ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave, gospodarska razmerja ali razlogi morale, kot tudi v drugih primerih, ki jih določa zakon. S tem pa ni prizadeta pravica drugih, terjati odškodnino od storilca.

Tudi z zakonom, ki določa prekršek, se sme določiti odvzem predmetov. Pri odvzemu predmetov po takšnih zakonih morajo biti občinski redarji še posebej pozorni na to, kakšni pogoji so določeni za odvzem. Bistveno je, kaj je določeno, ali se morajo ali se lahko odvzamejo oziroma zasežejo.

ZJRM-1 določa, da lahko občinski redar zaseže brez odločbe pristojnega organa acetilen (karbid) ali druge plinske zmesi za pokanje, če je pri njihovi uporabi prišlo do vznemirjenja ali občutka ogroženosti ljudi. ZPrCP določa, da lahko občinski redar odvzame neupravičeno uporabljeno parkirno karto.

15.6. Zadržanje osebe

Z zadržanjem občinski redar začasno omeji gibanje osebi v postopku. Občinski redar pojasni osebi razlog zadržanja, na njeno zahtevo pa tudi predviden čas trajanja zadržanja.

Na kraju dogodka sme zadržati:

- osebo, katere identiteto mora ugotoviti;
- osebo, zaloteno pri storitvi kaznivega dejanja, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti;
- storilca prekrška, če gre za prekršek iz pristojnosti drugega prekrškovega organa, ko je to potrebno zaradi zagotovitve varnosti ljudi in premoženja.

Z izvajanjem pooblastila zadržanja je neposredno povezano pooblastilo izrekanja ustne odredbe.

Zadržanje sme trajati, dokler je to nujno za izvedbo postopka oziroma do prihoda policistov ali uradne osebe drugega prekrškovega organa, vendar največ eno uro od začetka postopka.

16. UPORABA PRISILNIH SREDSTEV

16.1. Prisilna sredstva

Pri uporabi prisilnih sredstev je potrebno upoštevati posamezna načela, ki opredeljujejo kdaj in pod kakšnimi pogoji jih je dovoljeno izvajati. Načela predstavljajo tudi temelj za ugotavljanje upravičenosti njihove uporabe.

- Načelo zakonitosti ali legalitete določa, da občinski redar lahko izvaja izključno pooblastila, ki imajo zakonsko podlago, izvedena pa morajo biti na način, ki je predpisan z zakonom ali podzakonskim aktom.
- Načelo legitimnosti oziroma upravičenosti prisile v postopkih predstavlja spoštovanje in varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.
- Načelo sorazmernosti opredeljuje, da mora biti uporaba in izvedba pooblastil občinskega redarja sorazmerna zakonitemu cilju, ki ga želi doseči. Predstavlja tisto mejo, ki je občinski redar pri izvajanju svojih pooblastil ne sme preseči.
- Načelo strokovnosti zapoveduje občinskim redarjem, da morajo svoje naloge izvajati na podlagi zakona in da bodo postopki izvedeni strokovno. S tem je mišljen predvsem pravilen pristop, nastop in izvedba posameznega, konkretnega postopka. Temelj za strokovno usposobljenost občinskih redarjev predstavljajo znanja in veščine, ki jih pridobijo v času osnovnega usposabljanja in na kasnejših obdobjih usposabljanjih.
- Načelo humanega ravnanja določa, da morajo občinski redarji pri uporabi prisilnih sredstev spoštovati človekovo osebnost in dostojanstvo, nihče ne sme biti podvržen mučenju, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju, vsa pooblastila morajo biti izvedena strokovno in odločno, vendar obzirno, tako da po nepotrebnem ni prizadeto dostojanstvo osebe v postopku.

- Načelo imunitete pomeni, da so posamezne kategorije oseb, objektov, prevoznih sredstev in stvari izvzete pri izvajanju določenih uradnih dejanj (na primer: diplomati, določeno osebje diplomatskega predstavništva, določeno osebje konzularnega predstavništva, predstavniki specialnih ali stalnih misij, poslanci in sodniki).

ZORed v 14. členu določa, da sme občinski redar uporabiti sledeča prisilna sredstva:

- sredstva za vezanje in vklepanje sme občinski redar uporabiti: če se oseba upira zadržanju, zaradi odvrnitve napada ali zaradi preprečitve samopoškodovanja osebe;
- telesno silo, če ne more drugače obvladati upiranja osebe, ki jo je treba zadržati, odvrniti napada ali preprečiti samopoškodbe,;
- plinski razpršilec sme občinski redar uporabiti, če so izpolnjeni pogoji za uporabo telesne sile in če ne more uporabiti drugega, milejšega prisilnega sredstva, s katerim bi obvladal upiranje zadržanju, odvrnil napad ali preprečil samopoškodbo osebe.

Občinski redar prisilnih sredstev ne sme uporabiti proti otrokom, vidno bolnim, starim, onemoglim osebam, vidno težkim invalidom in vidno nosečim ženskam, razen če ni to nujno za obvladovanje njihovega upiranja zadržanju, odvrnitve njihovega napada ali preprečitve samopoškodbe osebe.

O varnostnem pregledu osebe, zasegu predmetov, zadržanju in uporabi prisilnih sredstev občinski redar pisno poroča vodji občinskega redarstva oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblastil. Če je oseba med postopkom telesno poškodovana, je občinski redar dolžan zagotoviti, da v najkrajšem možnem času dobi ustrezno medicinsko pomoč. Če je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebah, vodja občinskega redarstva nemudoma obvesti župana občine, kjer je sedež občinskega redarstva, v primeru smrti osebe pa tudi policijo. V obvestilu morajo biti navedeni podatki o osebi, razlogu, času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrsti uporabljenega prisilnega sredstva ter drugih okoliščinah in dejstvih, pomembnih za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarja.

Občinski redarji v zvezi s storjenimi prekrški ne izdajajo in ne vročajo le plačilnih nalogov ter odločb o prekrških, temveč so tudi v neposrednih stikih z ljudmi v različnih okoliščinah in situacijah, v katerih lahko pride do nepravilnega ali celo nezakonitega in nesorazmernega ravnanja. Iz navedenega razloga ZORed v 19. členu omogoča posameznikom, ki menijo, da so jim bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja občinskih redarjev kršene njihove pravice ali svoboščine, da se zoper njihove postopke pritožijo županu v roku 30 dni. Župan mora pritožbo obravnavati in o svojih ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti pritožnika. O disciplinskih kršitvah občinskega redarja se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev.

16.2. Komisija za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarstva

Če je bila osebi pri uporabi prisilnih sredstev povzročena telesna poškodba ali smrt ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, ZORed v 17. členu predvideva ustanovitev posebne komisije. Komisija za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarja se ustanovi za vsak konkreten primer posebej, ko so izpolnjeni pogoji za imenovanje.

Komisijo imenuje župan občine, v kateri je sedež medobčinskega redarstva in sicer najkasneje v petih delovnih dneh od prejema obvestila vodje medobčinskega redarstva. Le-ta je dolžan nemudoma po dogodku obvestiti župana sedežne občine, v primeru smrti pa tudi policijo.

Komisijo sestavljajo:

- direktor občinske uprave s sedežem medobčinskega redarstva,
- predstavnik policije,

- eden ali več predstavnikov nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin, ali predstavnikov javnosti, ki jih določi župan.

Direktor občinske uprave sedežne občine mora prvo sejo sklicati najpozneje v petih delovnih dneh od dneva imenovanja komisije. Komisija zbere potrebna obvestila in dokaze o okoliščinah, dejstvih in razlogih uporabe prisilnih sredstev. V zvezi s tem lahko od občinske uprave in policije zahteva potrebno pomoč in sodelovanje. Pri svojem delu smiselno uporablja določbe poslovnik občinskega sveta, ki se nanašajo na sklicevanje in vodenje sej, sklepčnost in sprejemanje odločitev. O zbranih obvestilih, dokazih in ugotovitvah komisija najkasneje v 30 dneh od dneva imenovanja sestavi zapisnik, v katerem poda tudi mnenje, ali je bilo ravnanje občinskega redarja v skladu s predpisi, strokovno in sorazmerno.

Če komisija ugotovi znake kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog, zlorabe človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugih kršitev, za katere so z zakonom določene sankcije, obvesti o tem pristojni organ.

17. SISTEM DELA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

17.1. Razpored in odprava na delo

Razporejanje delovnega časa se odreja na podlagi razporeda dela (dnevnega, tedenskega, mesečnega ali trimesečnega), ki ga pripravi vodja. Pri načrtovanju razporeda dela se upošteva vse dejavnike: na podlagi ocene ogroženosti in varnostnih tveganj, števila razpoložljivih redarjev, kraja in časa ukrepanja redarjev. Tak način je nujen zaradi kompatibilnosti s policijo pri načrtovanju mesečnih skupnih akcij, vsekakor pa tudi dobrodošel pri vsakodnevem sodelovanju s policijo, ker pomeni povečanje možnosti ukrepanja policistov in redarjev na celotnem spektru morebitnih kršitev, ki jih zaznata, učinkovitejše medsebojno sodelovanje, kar pripomore k boljšemu pretoku informaciji o pomembnih varnostnih dogodkih in končno k večjemu ugledu redarstva in policije.

Redarji imajo pred nastopom službe odpravo na delo, in sicer se na odpravi določi oziroma konkretizira naloge, ki jih mora posamezni redar opraviti določenega dne. Prav tako se za vsakega posameznega redarja določijo območja nadzora in se jih seznanijo s posebnostmi na teh območjih. Po zaključku dela na terenu se opravi odprava z dela s poročilom redarja, v primeru popoldanskih izmen ali nočnega dela s pisnim poročilom.

Način dela redarjev je tudi intervencijski, kar pomeni, da reagirajo na podlagi obvestil občanov ter pristojnih organov in služb. Redarji opravljajo delo tudi akcijsko in v obliki poostrenih nadzorov na določenih območjih. Izvajajo jih samostojno ali skupaj s policisti.

17.2. Vodenje občinske redarske službe

Vodenje, koordinacija in ostale naloge redarske službe se izvaja preko vodstva medobčinskega redarstva. Delo redarjev se usmerja preko mesečnih načrtov dela, tudi za skupne nadzore s policijo, ki so predhodno usklajeni s predstavniki policije.

18. SODELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

18.1. Sodelovanje s Policijsko postajo Idrija

Medobčinsko redarstvo že po naravi dela in glede na svoja pooblastila ter obseg nalog sodeluje s Policijsko postajo Idrija, ki deluje na območju Idrije in Cerkna. To sodelovanje je nujno potrebno zaradi

celovitega zagotavljanja varnosti na območju obeh občin. Prav zaradi tega sta skrb za varnost in kakovost življenja ter dela občanov in skrb za dvig stopnje varnosti javnega prostora v mestu tako pomembna, da je na področju zagotavljanja varnosti nujno potrebno usklajeno delovanje vseh varnostnih subjektov, ki v občinama skrbijo za javno varnost in javni red.

Sodelovanje s policijsko postajo poteka v obliki delovnih razgovorov, sestankov ali v obliki izvajanja skupnih-mešanih patrulj (občinski redar – policist PP) na posameznem področju, kjer se pojavi ali pričakuje določena problematika.

18.2. Sodelovanje z občinskimi redarstvi in občinskimi redarji sosednjih občin

ZORed in drugi predpisi, ki redarstvom in redarjem določajo pravice in dolžnosti oziroma pooblastila in jim nalagajo določene obveznosti, temeljijo na predpostavki, da je zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine ne le skrb redarstva in drugih organov in služb občine, temveč tudi države s svojimi organi in službami. Prav zaradi tega je zakon zelo jasen glede razmejevanja pristojnosti med redarstvi in drugimi državnimi in lokalnimi organi ter službami, ki v okviru svojih pristojnosti izvajajo varnostne naloge.

Pomembno je tudi sodelovanje medobčinskega redarstva z občinskimi redarstvi in občinskimi redarji sosednjih mejnih občin. Sodelovanje je pomembno zaradi zagotavljanja javne varnosti in javnega reda, saj ogrožanje varnosti ljudi in premoženja, varnosti cestnega prometa, varnosti javnega reda in miru ter varnosti drugih vrednot ne pozna državnih oziroma občinskih meja.

Pomembno je, da se s sosednjimi občinami vzpostavi takšno sodelovanje, ki bo zagotovilo uspešno zoperstavljanje vsem oblikam ogrožanja javne varnosti in javnega reda na tem širšem območju in na mejnih območjih občin.

Temeljiti mora na:

- medsebojnem obveščanju o vseh varnostno zanimivih informacijah, ki so iz varnostnega vidika pomembne za posamezne občine,
- medsebojni izmenjavi podatkov, ki so pomembni za javno varnost in javni red v posamezni občini,
- medsebojnih delovnih srečanjih in sestankih, kjer se lahko oblikuje skupna varnostna politika pri zagotavljanju varnosti na mejnih območjih in področjih, ki so skupnega pomena,
- skupnih varnostnih akcijah, intervencijah in medsebojnem sodelovanju pri obravnavi konkretnih varnostnih problemov in
- drugih oblikah sodelovanja in konkretnem operativnem delu.

18.3. Povezanost z operativno komunikacijskim centrom, policijsko postajo Idrija in z regijskim centrom za obveščanje

V skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami sta na področju zaščite, reševanja in pomoči pristojna župana občin in poveljnika civilnih zaščit.

Službi za zaščito in reševanje je praviloma potrebno obvestiti o vseh požarih in drugih nesrečah, pri katerih:

- je potrebno posredovanje treh ali več enot javnih gasilskih služb,
- je ali bi utegnil biti potreben umik ljudi iz objekta,
- je prišlo do poškodbe pripadnika katerekoli reševalne službe,
- je potrebna evakuacija in namestitev ljudi,
- je potrebno zagotavljati osnovne življenjske pogoje,
- je potrebno alarmiranje ogroženih ljudi ali je to bilo izvedeno,

- je požar v javnih objektih (vzgoja, izobraževanje, zdravstvo, uprava, objekti z velikim številom ljudi).

18.4. Sodelovanje v občinskem sistemu zaščite in reševanja

Osnovno načelo sodelovanja medobčinskega redarstva v sistemu zaščite in reševanja je, da mora le-ta tudi v primeru naravnih in drugih nesreč skrbeti za javno varnost in javni red, in sicer:

- vzpostavljati javni red in mir,
- zagotavljati varen in neoviran cestni promet,
- zagotoviti varovanje javnega premoženja in
- sodelovati pri zbiranju informacij o posledicah oziroma vzpostavljanju ocene posledic nesreče, takoj po nesreči.

18.5. Načini sodelovanja redarjev in zasebnih varnostnikov zasebno-varnostnih služb

Zasebno varovanje je varovanje ljudi in premoženja, ki ga ne zagotavlja država in ga kot pridobitno gospodarsko dejavnost opravljajo gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki oziroma zasebno-varnostne službe, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju in zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

Zasebno varovanje kot dejavnost se lahko opravlja v naslednjih oblikah:

- varovanje oseb,
- varovanje ljudi in premoženja,
- prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošiljk,
- varovanje javnih zbiranj,
- upravljanje z varnostno-nadzornim centrom,
- načrtovanje varnostnih sistemov in
- izvajanje sistemov tehničnega varovanja.

Zgoraj našteje dejavnosti, ki so določene glede na osnovne storitve v dejavnosti zasebnega varovanja in so primerljive s tujimi zakonodajami, dejansko predstavljajo temeljne oblike zasebnega varovanja v Republiki Sloveniji.

Zaradi narave svojega dela, predvsem interventnih patrolj varnostnikov (prisotnost v okolju, kjer prihaja do deviantnih pojavov v dnevnem in nočnem času ter ob dela prostih dneh, hitra mobilnost, kakovostna in stalna komunikacijska povezanost s svojim varnostno nadzornim centrom, strokovna usposobljenost in sposobnost zaznavanja dogodkov, uporaba sile itdn.), lahko varnostniki tudi veliko prispevajo k večji varnosti v občinah. Varnostniki s svojo prisotnostjo ob varovanju pomembnih objektov, zgradb, gospodarskih družb in drugih organov in organizacij, pomembno prispevajo k večji varnosti. Ne nazadnje pa zasebno varnostne službe varujejo tudi zelo pomembne objekte in objekte, ki so v upravljanju občin.

Med medobčinskim redarstvom in zasebno-varnostnimi službami, ki delujejo na območju obeh občin, se sklene pisni dogovor o medsebojnem sodelovanju in neposrednem operativnem sodelovanju med občinskimi redarji in varnostniki zasebno-varnostnih služb.

19. STROKOVNA POMOČ MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju občinskega programa varnosti daje v skladu z 8. členom Zakona o občinskem redarstvu Ministrstvo za notranje zadeve, in sicer na naslednjih segmentih priprave in izvajanja občinskega programa varnosti:

- usmerjanje pri pripravi ocen varnostnih razmer oziroma ocen ogroženosti in varnostnih tveganj ter oblikovanja varnostnih potreb,
- usklajevanje občinskih odlokov z novim zakonom,
- uporaba prisilnih sredstev,
- sodelovanje med občinskimi redarji in policisti,
- sodelovanje med občinskimi redarji in varnostniki,
- strokovna pomoč pri organiziranju usposabljanja občinskih redarjev,
- vključevanje v predavanja in vaje v okviru programa usposabljanja vodij občinskih redarstev in občinskih redarjev,
- opozarjanje na napake in pomanjkljivosti,
- načini nadziranja občinskega redarstva.

ZORed v 7. členu določa tudi uskladitev občinskih programov s predpisi, programskimi dokumenti Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju javne varnosti ter s potrebami varnosti v občini. V 2. odstavku istega člena pa je določeno, da za uskladitev občinskih programov in za zagotovitev rednega medsebojnega sodelovanja občinskega redarstva in policije skrbijo župan in vodja organizacijske enote policije, pristojne za območje občine. V operativnem smislu to pomeni, da morata pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda v občinah Idrija in Cerkljeva Sela sodelovati PP Idrija in medobčinsko redarstvo. Zato mora biti med obema organoma vzpostavljena ustrezna komunikacija.

20. ADMINISTRACIJA IN VODENJE EVIDENC

V medobčinskem redarstvu pooblaščenice uradne osebe vodijo evidence, ki jih predpisuje zakonodaja. Evidence se vodijo v elektronski obliki v informacijskem sistemu, in sicer:

- evidence po Zakonu o občinskem redarstvu in
- evidence po Zakonu o prekrških (vpisniki).

21. INFORMACIJSKI SISTEM MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Medobčinsko redarstvo pri svojem delovanju uporablja dva med seboj povezana informacijska sistema, in sicer:

- za shranjevanje in obdelavo podatkov o prekrških,
- za zajem podatkov o prekrških na terenu,

in nepovezan sistem za upravljanje z dokumentarnim gradivom, ki ne nastaja v postopkih o prekršku.

Vsi sistemi so usklajeni s trenutno veljavno zakonodajo s področja prekrškov kot tudi z zakonodajo s področja varovanja osebnih podatkov oziroma uredbo o upravnem poslovanju. Informacijski sistem za shranjevanje in obdelavo podatkov o prekrških z računalniško aplikacijo »Prekrškovni organ« podjetja INPORES d.o.o. je namenjen obdelavi prekrškov ne samo mirujočega prometa, temveč vseh prekrškov iz pristojnosti medobčinskega redarstva glede na zakone in občinske predpise. Deluje v omrežju občine, dostopi so urejeni s pravicami uporabnika, določenimi na podlagi vstopnega imena. Uporabniki morajo biti pooblaščenice osebe z zakonsko podlago do pravice vpogleda v osebne podatke kršiteljev. Vse spremembe podatkov in vpogledi vanje se beležijo.

Medobčinsko redarstvo uporablja informacijski sistem Občine Idrija, ki skrbi, da so podatki vodeni in hranjeni skladno z zakonodajo, ki se nanaša na vodenje prekrškovnih evidenc in varstva osebnih podatkov. Najbolj obsežna logistična podpora je namenjena obdelavi podatkov v zvezi z vodenjem prekrškovnih postopkov.

Za izvedbo zastavljenih temeljnih izhodišč in usmeritev medobčinskega redarstva je potrebno nenehno spremljati, razvijati in posodabljati informacijske in druge programe za kakovostno in učinkovito delo

ter podpora delu redarske službe, seveda v skladu z razvojem informacijskih in drugih tehnologij v svetu.

22. INTERNO NADZORSTVO NAD IZVRŠEVANJEM NALOG MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Vodja je za delo odgovoren občinski upravi in županoma občin ustanoviteljic medobčinskega redarstva. Notranja revizija lahko po pooblastilu župana izvaja nadzorstvo nad poslovanjem in delom medobčinskega redarstva in izdela poročilo o morebitnih nepravilnostih in tveganjih, ki jih mora vodja odpraviti v določenem roku z izdelavo odzivnega poročila. V ZORed so določene tudi neposredne pristojnosti župana pri oceni zakonitosti in strokovnosti ravnanja medobčinskega inšpektorata ter pri obravnavanju pritožbe nad delom redarja, ko posameznik meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja redarja kršene njegove pravice ali svoboščine.

23. INŠPEKCIJSKO IN DRUGO UPRAVNO-STROKOVNO NADZORSTVO NAD DELOM MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Inšpekcijsko nadzorstvo nad zakonitostjo dela občinskih organov, občinskih uprav in občinskih redarstev pri izvrševanju Zakona o občinskem redarstvu izvaja Ministrstvo za notranje zadeve (1. odstavek 30. člena). Prej navedeno ministrstvo opravlja nadzorstvo tudi nad občinskimi in medobčinskimi redarstvom.

24. OCENA FINANČNIH POSLEDIC

Sredstva za izvajanje SOPV se zagotovijo v proračunu občine (četrti odstavek, 6. člena ZORed). Glede na navedeno zakonsko določbo so občine obvezane, da pri proračunskem načrtovanju zagotovijo ustrezna finančna sredstva za izvajanje SOPV oziroma za delovanje občinskega redarstva.

Skladno z Odlokom o ustanovitvi organa skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Idrija in Cerklje ob Kopnem finančni načrt potrdira župan občin ustanoviteljic, in sicer pred sprejemanjem proračunov oziroma rebalansom občine Idrija in občine Cerklje ob Kopnem. Finančni načrt na predlog vodje Medobčinskega inšpektorata in redarstva potrdira župana obeh občin, finančni načrt pa je vključen v proračun sedežne občine, tj. Občine Idrija.

25. ZAKLJUČEK

SOPV Idrija in Cerklje ob Kopnem ima glede na določbe ZORed značaj dokumenta trajne narave, saj upošteva potrebo po trajnosti. Zaradi slednjega ga je potrebno izvajati od dneva sprejema dalje, občinski organi obeh občin pa najmanj enkrat letno ocenijo njegovo izvajanje. Ocenjevanje izvajanja omogoča ovrednotenje vsebinskih, operativnih, organizacijskih, finančnih in drugih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda in miru v občinah.

Ocenjevanje SOPV poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za doseg konkretnih ciljev, določenih s tem dokumentom. Odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v občinah Idrija ali Cerklje ob Kopnem ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, ki jo sprejmeta župana občin. Spremembe, dopolnitve in nove priloge sprejmejo pristojni organi občin.

SOPV se glede na novonastale varnostne razmere v posamezni občini tako sproti dopolnjuje in spreminja. Ustrezna in temeljita ocena varnostnih razmer je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog Medobčinskega redarstva. Le-to bo v prihodnje usmerjeno v preprečevanje in odkrivanje kršitev, ki pomenijo večjo nevarnost za javni red in mir in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje.

Ta dokument je usklajen z oceno varnostnih razmer na območju občin in daje osnovo za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda v občinah.

Številka: _____

Idrija, dne _____

OBČINA IDRIJA

ŽUPAN

Tomaž Vencelj

Številka: _____

Cerkno, dne _____

OBČINA CERKNO

ŽUPAN

Gašper Uršič